

ЕкоЕнергия

Енергийната ефективност за устойчиво развитие

Издание на Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия и Центъра за енергийна ефективност ЕнЕфект

Имат ли интерес общините от сертифицирането на сградите

Изискването общинските сгради с обща площ над 1000 м² задължително да се сертифицират за енергийна ефективност не предизвиква особен ентузиазъм сред общинските власти. Не само защото то вмениява на общините задължения, които те трудно могат да финансират самостоятелно, но и защото стимулите, които същият закон предвижда за частните собственици на сгради, на практика се предоставят за сметка на общинските приходи. Справедливо е да се признае, че тези изисквания на новия Закон за енергийната ефективност нито бяха предварително съгласувани с общините, нито дори бяха достатъчно сериозно обсъдени и разяснени пред тях. Ето защо неохотата, с която общините посрещат новите си задължения и особено стимулите, които сградната предлага за тяхна сметка, са понятни и обясними.

Дали обаче за това привидно противопоставяне се крие някаква сериозна причина или то е по-скоро проява на инерция и недостатъчно познаване на същността на енергийната ефективност? Една по-внимателна прогноза ще покаже, че сертифицирането на частните сгради, което все още не е задължително, вероятно ще протича бавно във времето, независимо от стимулите, които ЗЕЕ предлага на собствениците. Съпоставени със стойността на енергийните обследвания и таксите, които собствениците би трябвало да заплатят за издаването на сертификати за енергийна ефективност, намалените данъци върху сградите само в редки случаи ще са в състояние да покрият направените разноски. Освен това собствениците си дават сметка, че след периода, в който ще са освободени от данъци, данъчните оценки на имотите им ще се повишат в резултат на подобренията и те ще трябва да заплащат по-високи данъци от тези, които са заплащали преди подобренията. Това несъмнено ще разколебава мнозина собственици да предприемат стъпки за сертифициране на съществуващи сгради. По-вероятно е

да се очаква, че от тази възможност ще се възползват предимно собствениците на нови сгради. Поради всичко това може да се допусне, че намалението на постъпленията от данъци върху сградите ще съставлява твърде малка част от общите приходи на общините. Или с други думи, стимулите за частните собственици на сгради няма да утежняват чувствително общинските бюджети.

Законът за енергийната ефективност е факт и общините трябва да го изпълняват. Но това изпълнение ще е толкова по-успешно и резултатно, колкото по-добре общинските власти разпознаят собствения си интерес от това. Трябва да стане ясно, че сертифицирането на сградите е само крайния акт на цялостния процес на повишаване на енергийната ефективност на общинските сгради. За да се стигне до сертификата, общините ще трябва не само да обследват, но (и това е много по-важно!) и да ремонтират сградите си така, че да изпълнят препоръчаните мерки за енергийна ефективност и реално да намалят консумацията на енергия, като същевременно осигурят нормативния хигиенен стандарт на обитаване на сградите. Намалената консумация и подобреният стандарт са изцяло ползи за общината и те несъмнено са много по-значителни от евентуалните намаления на данъчните постъпления. Ето защо изискванията на Закона за енергийната ефективност са в много по-голяма степен в интерес на самите общини.

Колкото до намалените приходи от данъците върху сертифицираните частни сгради, общините би трябвало да направят точни прогнозни изчисления и да аргументират пред правителството конкретни и обосновани искания за компенсации от сградната бюджет. Опитът многократно е показвал, че общите и необосновани заявления за пропуснати ползи никога не дават резултат в разговорите с Министерството на финансите, което не може да работи с друго освен с точни стойности.

Държавната подкрепа за сертифициране на общинските сгради

Съдържание

Общинските сгради - приоритетна грижа на българските общини	
Редакционна статия	1
МАКРО	
Държавната подкрепа за сертифициране на общинските сгради	2-4
Европейска кампания Дисплей за повишаване на енергийната ефективност на общинските сгради	5-6
Проект: Енергия - диалог - капацитет	7
Нови проекти на ГЕФ за България	8-9
Насърчаване на енергийната ефективност в частни и обществени сгради	8
Регионален проект за стандарти и етикети за енергийна ефективност	9
Фонд за енергийна ефективност - първи финансиран проект	10
ОБЩИНИ И ЕНЕРГИЯ	С
Първи завършен международен проект на ЕкоЕнергия	10-12
Резултати от Конкурс на ЕкоЕнергия 2006	13-14
ПРОЕКТИ	ТИ
Нови проекти на Европейската комисия с участието на ЕнЕфект	19-21
Нови проучвания на ААМР с участието на ЕнЕфект	22-23
Европейски инициативи за предотвратяване на нежелани промени в климата на планетата	24-25
НОВИНИ	
Новини от общините	25-26
САЩ залагат на съвременни технологии и възобновяеми енергийни източници	27

Инициативи на Министерството на икономиката и енергетиката

Интервю с Костадинка Тодорова, директор "Енергийна ефективност и опазване на околната среда", Министерство на икономиката и енергетиката

Предвижда ли се Министерството на икономиката и енергетиката да подпомогне Агенцията по енергийна ефективност в изпълнението на задълженията за сертифициране на сградите за енергийна ефективност? Предвидени ли са някакви бюджетни средства за това?

Като изпълнителна агенция към министъра на икономиката и енергетиката, Агенцията по енергийна ефективност е органът, който изпълнява мерките за прилагане на политиката за енергийна ефективност, в т.ч. задълженията, свързани със сертифицирането на сградите. Разпоредбите на Закона за енергийната ефективност и подзаконовите нормативни актове в частта им за сертифицирането на общинските и държавните сгради предоставят възможността средствата, необходими за изпълнението на програмите по енергийна ефективност, да се предвидят като целеви средства в бюджетите на общините и съответните държавни органи, както и в републиканския бюджет.

В процес на изпълнение са други две инициативи на МИЕ и АЕЕ:

- Целева едногодишна програма за енергийна ефективност в сградния фонд - 2006 година. Тази програма се основава на приетата вече от Министерския съвет Национална краткосрочна програма по енергийна ефективност и конкретизира изпълнението на Стратегията за изолация на сгради през 2006 г. Тя засяга само сгради държавна и общинска собственост, като определя необходимото финансиране за извършване на дейностите по задължителното обследване и сертифициране на такива сгради с полезна площ над 1000 кв. метра, съгласно ЗЕЕ, а също и средствата за дейностите по изолация на сгради държавна собственост.

- Програма с конкретни мерки за енергийна ефективност - част от Плана за действие на МИЕ. В първия си компонент тя има за цел приваждане в съответствие с нормативната уредба на сградите държавна и общинска собственост и тяхното сертифициране за енергийна ефективност (чл. 16 и чл.17 от ЗЕЕ) и в рамките на втория компонент - въвеждане на енергийноефективно улично осветление. На този етап програмата обхваща 240 общини и около 2780 обекта. Предвижда се изпълнението на проекта да започне тази година и средствата да се осигурят по схемата "финансиране от трета страна".

Водени ли са разговори с Министерството на финансите за компенсиране на загубите, които общините ще търпят в резултат от освобождаването от данък на всички сгради на територията на общината, получили сертифицирати А и Б?

Погледнато едностранно, от позицията на приходи в общината от данък сгради, не се дава реално остойностяване на придобитите ползи от осъществяването на мерки за енергийна ефективност. С изпълнението на проекти за енергийна ефективност се създават по-добри условия за развитие на местния предприемачески потенциал, което води до създаване на работни места и осигуряване на трудова заетост.

Делът на приходите от данък сгради е относително малък в сравнение с другите приходи в общинските бюджети и неговото намаляване в периода на действие на данъчното облекчение не би се отразило драстично. От друга страна, направените подобрения чрез въвеждането на мерки за енергийна ефективност ще повишат данъчната оценка на имотите, което ще доведе до по-голям приход от данък сгради след периода на данъчно облекчение. Подобрененията в общинските сгради ще намалят разходите на общините за горива и енергия и ще позволят преназначаването им към други пера в бюджета.

Друг важен момент е, че в съответствие с нормативната уредба изпълнението на проектите на територията на общините ще позволи мониторинг и оценка на процесите, свързани с повишаването на енергийната ефективност, така че всяка община, в рамките на своите компетенции, да предлага управленски решения и да контролира изпълнението на общинските програми за енергийна ефективност.

И не на последно място, осигуряването на социална стабилност, в т.ч. подобряването на качеството на живот, е приоритет на държавното управление.

Предвиждат ли се действията на министерството, и по-конкретно на дирекцията за енергийна ефективност, за формирането на обществена нагласа за икономия на енергия? Разполага ли министерството с ресурси и инструментариум за влияние върху тези нагласи?

На 23 февруари 2006 г. Съветът по европейска интеграция и Министерският съвет одобриха Работната програма за 2006 г. на Комуникационната стратегия за подготовка на членството на България в ЕС. Една от инициативите в работната програма е "Енергийна ефективност в индустрията и в бита. Възобновяеми енергийни източници и когенерация". В рамките на тази инициатива са предвидени дейности, свързани с широко запознаване на гражданите с проблемите на енергийната ефективност в България и повишаване на информираността им за преките финансови последици от нерационалното потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ.

Издание на Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия

и Центъра за енергийна ефективност ЕнЕфект

www.ecoenergy-bg.net, www.eneffect.bg

Офис: 1164 София, бул. Христо Смирненски 1
тел. 963 1714, факс 963 2574

E-mail: ecoenergy@ecoenergy-bg.net
eneffect@mail.orbitel.bg

За кореспонденция: 1164 София, пк 43

Редактор: Дамяна Михайлова
Коректор: Наталия Димитрова

Предпечат: СолЕр ООД,
Печат: Анториери ЕООД

ISSN 1310-4349

Първи резултати от кампанията за сертифициране на сградите

Интервю с Таско Ерменков, изпълнителен директор на Агенцията по енергийна ефективност

Какви са първите резултати след масовото лицензиране на фирми за извършване на енергийни обследвания? Има ли информация за търсенето за извършване на енергийни обследвания в общините?

В процеса на сертифициране на сградите енергийното обследване е основна дейност, която в цялостната си постройка и провеждане се изгражда на основата на систематизирани правила и процедури, целящи да разкрият възможностите за икономия на енергия в сградата.

Сертифицирането на обектите се извършва от физически или юридически лица, които са регистрирани по Търговския закон и са акредитирани от изпълнителния директор на Агенцията по енергийна ефективност, разполагат с необходимия квалифициран персонал с успешно завършен курс на обучение за сертифициране на сгради и притежават определен минимален набор от технически средства.

Акредитирането на лицата за сертифициране на сгради по чл.16, ал.4 от Закона за енергийната ефективност се извършва при спазване на Правилата, регламентиращи изискванията и процедурите за акредитация. Агенцията вписва в Публичен регистър лицата, извършващи сертифициране на сгради. Списъкът на фирмите се намира на страницата на агенцията в интернет www.SEEA.government.bg, за да се улесни контактът между собствениците на сгради и фирмите от публичния регистър.

Досега в публичния регистър са вписани 69 фирми, които могат да извършват обследване и сертифициране на сгради. Те покриват почти цялата територия на страната, като в София са 25, Пловдив - 9, Ямбол - 5, Варна, Габрово, Плевен и Бургас - по 3, Добрич и Стара Загора - по 2 и по една в Козлодуй, Кърджали, Видин, Велико Търново, Враца, Приморско, Сливен, Шумен и др.

Част от фирмите вече започна дейността си по обследване и сертифициране на сгради. Досега агенцията има информация за обследването на 39 сгради. През отоплителния сезон 2005-2006 г. са обследвани: 12 административни сгради, 9 от които са получили сертификат категория А, а две - сертификат Б; 11 хотела - сертификат А; 7 жилищни сгради, като 6 от тях са получили сертификат А и една - сертификат Б; 7 търговски сгради, като 6 от тях са получили сертификат А и една - сертификат Б, и две училища, които не са получили сертификат. На сградите, които не отговарят на изискванията за получаване на сертификат, се предписват подходящи енергоспестяващи мерки за изпълнение.

АЕЕ има ли яснота по разходите, които ще

се наложи да направят общините, за да извършат предвиденото от закона обследване и последващото сертифициране на сградите? Водени ли са разговори с общините или с НСОРБ по този въпрос?

В съответствие със "Стратегията за финансиране на изолацията на сгради за повишаване на енергийната ефективност", приета от Министерския съвет на 14 юли 2005 г., разходите за обследване и сертифициране на общински сгради, подлежащи на задължително сертифициране, през следващите 15 години се поемат от държавния бюджет при цена 1 лв./кв. м, предложена от МРРБ. Подходящите мерки за пълно или частично обновяване на сградата ще бъдат посочени в докладите от обследванията и ще позволят по-точна оценка на необходимите средства, които всеки собственик трябва да осигури. Извършването на обследване на сградата за сметка на бюджета не създава непосредствено задължение за финансиране на последващите дейности. Оптималното решение е обследването на сградата за енергийна ефективност и последващите дейности за подобряване на енергийните ѝ характеристики да се синхронизират във времето, като всяка община трябва да предвиди съответен собствен финансов ресурс за извършване на дейностите, препоръчани в резултат от обследването.

Предвидени ли са целеви средства в държавния бюджет за изпълнението на задълженията на общините или те трябва да ги предвидят в собствените си бюджети? Водени ли са разговори с Министерството на финансите и какви са реакциите?

Според ЗЕЕ (чл.16, ал. 2) сертифицирането на сградите, общинска собственост, с над 1000 кв. м обща полезна площ е задължение на собственика. Това свое задължение общините могат да изпълнят с подкрепа от държавния бюджет. Тъй като общият брой на сградите, които подлежат на задължително сертифициране, е около 5000, това ще се извършва поетапно ежегодно със стъпките, приети в "Стратегията за финансиране на изолацията на сгради", и съобразно възможностите на държавния бюджет. В съответствие със ЗЕЕ (чл.9, ал.1) общинските съвети приемат общински програми за енергийна ефективност, а кметовете ги изпълняват с предвидените целеви средства в общинските бюджети (ЗЕЕ, чл.9, ал. 2), като започват с най-приоритетните си обекти и взимат под внимание финансовите си възможности с цел последващо финансиране на дейностите по изолацията на обследваните сгради. Това е необходимо, тъй като обследването не води автоматично до подобряване на характеристиките на сградата, т.е. целта е в максимална степен да се осигури оп-

тимално и икономически ефективно последващо въздействие върху сградата.

АЕЕ има ли програма (график) за извършване на обследване и сертифициране? Предвиждат ли се наказателни санкции за онези общини, които няма да спазват графициите?

В Агенцията по енергийна ефективност, и по-конкретно в Дирекция "Контрол по енергийна ефективност", има програма за организиране на дейността по изготвянето на списък на сградите, държавна и общинска собственост, които следва да се приведат в съответствие с изискванията за енергийна ефективност. За осигуряване на тази информация са изпратени писма до всички министерства и областни съвети по енергийна ефективност за изготвяне на графици, които да включват приоритетни за тях сгради, подлежащи на задължително обследване и сертифициране. До момента са получени списъци от пет министерства, 12 области и 32 общини. Изпълнителният директор на агенцията упражнява цялостен контрол върху дейността за повишаване на енергийната ефективност на сградите в защита на обществения интерес, когато провеждането на мероприятията съгласно ЗЕЕ или други нормативни актове е задължително.

За централните и териториалните органи на изпълнителната власт и другите държавни органи, физически или юридически лица се предвиждат санкции при бездействие и/или неизпълнение на задълженията им съгласно закона.

Водени ли са разговори с Министерството на финансите за компенсиране на загубите, които общините ще търпят в резултат на освобождаването от данък на всички сгради на територията на общината, получили сертификати А и Б? Каква е позицията на АЕЕ по този въпрос?

Стимулирането на качеството на новото строителството и обновяването на съществуващите сгради от гледна точка на енергийната ефективност създават печалба за държавата и обществото, тъй като водят до икономия на първични енергийни носители, намаляване на вноса на горива, повишаване на енергийната независимост и намаляване на дефицита в платежния баланс, повишаване на конкурентността на българската икономика и т. н. Загубите, които общините ще претърпят в резултат на освобождаването от данък сгради на получените сертификати сгради на тяхната територия, ще бъдат пряко или косвено компенсирани с нарастването на други финансови задължения към общините и активизирането на специфични дейности на територията им, като увеличението на данъчната оценка и свързаната с нея такса смет, нарастването на заетостта и свързаното с нея повишаване на доходите на населението, екологичните ползи и др.

Технологията на изготвяне на държавния бюджет предполага пълна яснота по възможните разходи една година предварително. Възможно ли е технологично (организационно и методологически) да се обосновават и оценят "загубите" на общините, свързани с предстоящи дейности (ново строителство и обновяване) !?

Общинските сгради да се санират с държавни средства

Гинка Чавдарова, изпълнителен директор на Националното сдружение на общините в Република България

Смятате ли, че НСОРБ може да повлияе положително за формирането на активни политики в общините да повишаване на енергийната ефективност в общинските сгради, а впоследствие и в останалите сгради на тяхната територия?

НСОРБ подпомага общините при формирането на активна политика за повишаване на енергийната ефективност. С участието на наши представители във форуми по енергийна ефективност и впоследствие чрез разпространяването на добри практики, нови възможности за финансиране и технически иновации посредством Информационния бюлетин на Сдружението и консултативни разработки ние на практика осъществяваме такава дейност.

Същевременно отчитаме, че дейността на общините за повишаване на енергийната ефективност в изпълнение на техните задължения, произтичащи от Закона за енергийната ефективност, трябва да бъде осигурена с необходимите финансови ресурси. В рамките на бюджетната процедура по бюджета за 2006 г. НСОРБ, на основание на чл. 36, ал. 1 от Закона за общинските бюджети, постави искане за осигуряване на средства от централния бюджет за финансиране на дейностите по енергийно обследване на сградите общинска собственост и за изпълнение на съответните мерки за подобряване на енергийните им характеристики. За съжаление това наше искане не беше удовлетворено. В бюджетната процедура за 2007 г. ще поставим още по-настойчиво това наше искане на основание на вече започналите дейности в общините. От друга страна отчитаме факта, че на фона на разнообразието от кредитни инструменти за дейности по енергийна ефективност общините изпитват трудност поради ограниченията за общ обем на кредитите, въведени от Закона за общинския дълг. В това отношение ще е необходимо да се подготви предложение за промени в нормативната уредба.

Водени ли са разговори с Министерството на финансите за компенсиране на загубите, които общините ще търпят в резултат на освобождаването от данък на всички сгради на територията на общината, получили сертификати А и Б? Каква е позицията на НСОРБ по този въпрос?

Бих искала да напомня, че при разглеждане на Закона за енергийната ефективност в 39-ото Народно събрание в своето становище НСОРБ реагира остро на похода при осъществяването на национална програма да се представят данъчни облекчения за сметка на местен данък.

НСОРБ ще постави въпроса за компенсиране на загубите на общините от намаляване или отпадане на данък сгради на основание на издаден сертификат за енергийна ефективност в рамките на бюджетната процедура за 2007 г., тъй като процесът на сертифициране на сградите тепърва започва в по-масов мащаб.

ЕкоЕнергия пред прага на Европейския съюз

Осма годишна конференция на Общинската мрежа за енергийна ефективност

4 и 5 май 2006 г., парк-хотел "Витоша", София

Акценти:

- Общо събрание на сдружението
- Нови предизвикателства през ЕкоЕнергия през 2006 г.
- Фондът за енергийна ефективност в България
- Европейска кампания Дисплей

С активното участие и подкрепата на Агенцията по енергийна ефективност

С 2006 година завършва първото десетилетие на ЕкоЕнергия. Следващата конференция през пролетта на 2007 г. ще отбележи десетата годишнина на мрежата. Тя ще приеме насоки за нейното развитие в условията на редовно членство на България в Европейския съюз.

ЕкоЕнергия 1997 - 2006

Общинска политика за повишаване на енергийната ефективност -

създаване на местни структури, въвеждане на информационна система за енергопотреблението в общините, разработване на над 40 пилотни общински програми за енергийна ефективност.

Намаляване на разходите за енергия в общинските обекти на крайно потребление -

изграждане на специфични знания и умения у местните специалисти и ръководители, съдействие в разработването и осигуряването на финансиране на множество инвестиционни проекти в общините.

Съдействие за намаляване на разходите за енергия на други крайни потребители в общините -

информационни кампании сред населението, учениците и учителите, както и в отделни жилищни сгради, подпомагане на пилотни проекти в предприятията.

ЕкоЕнергия 2007 - 2013

Приобщаване на българските общини към практиките в европейските общини -

главна стратегическа задача на ЕкоЕнергия. Запознаване с европейските директиви, програми и проекти в областта на енергийната ефективност и устойчивото развитие, улесняване на достъпа до регионални и европейски финансови източници.

Политика за енергийна ефективност и устойчиво развитие -

утвърждаване на местното енергийно планиране като основен инструмент на енергийната политика в общините.

Формиране и развитие на пазар за енергийна ефективност -

насърчаване на публично-частните партньорства с участието на общините, в т.ч. с фирми за енергийни услуги.

Сертифициране на общински сгради -

подпомагане на общините да изпълняват задълженията си по Закона за енергийната ефективност, в т.ч. на основата на водещи европейски програми и практики.

Въздействие върху поведението на крайните консуматори на енергия

чрез участие в европейски и национални инициативи, изграждане на консултативни центрове и др.

По-нататъшно усъвършенстване и укрепване

на структурата и организацията на ЕкоЕнергия и обновяване на формите на сътрудничество между общините.

Европейска кампания Дисплей

Повишаване на енергийната ефективност на общинските сгради като средство за противодействие на нежеланите промени в климата на планетата

Същност на кампанията Дисплей

Европейската информационна кампания Дисплей протича в рамките на програмата на Европейската комисия "Интелигентна енергия за Европа" и има за цел да стимулира общините да публикуват данни за ефективното използване на вода и енергия в техните собствени сгради. За тази цел участниците използват специално разработен софтуер за приблизителна оценка на ефективността на консумацията на енергия и вода, на основата на която сградата получава стандартен плакат на езика на съответната страна с обозначение на степента (класа) на енергийна и водна ефективност. Този плакат, който общината се очаква да постави на видно място за сведение на населението, е проектиран по начин, който позволява лесно и бързо възприемане на информацията от всеки гражданин без специална техническа подготовка. Той дава представа и за емисиите на въглероден диоксид, които съответната сграда произвежда в резултат на редовната експлоатация, и информира за действията и намеренията на общината за подобряване на енергийните характеристики на сградата.

Софтуерът за оценяване на сградите е разработен в съответствие с директивата на Европейския съюз за енергийните им характеристики и отговаря на специфичните изисквания на българския Закон за енергийната ефективност и на наредбите, произтичащи от него. В кампанията Дисплей участват общо 137 общини с 2328 общински сгради от различни страни на Европа и техният брой непрекъснато се увеличава. Община Самоков, като една от стотте пилотни европейски общини по проекта, и Софийската община, редовен участник в кампанията, вече са издали съответните плакати за енергийните характеристики на 14 общински училища.

Новото във втория етап на кампанията

Понастоящем се осъществява вторият етап на кампанията, който доразвива първоначалната инициатива и предоставя безплатен достъп на участниците в кампанията до разнообразен инструментариум от средства за оценяване и подобряване на енергийната ефективност на общинските сгради.

След преговори и на основата на високата оценка на приноса на Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия в общоевропейския процес на сътрудничество между общините в областта на енергийната ефективност, на българската общинска мрежа бе предоставена изключителната възможност да участва в кампанията колективно при преференциални финансови усло-

вия. Чрез символична такса от 200 евро всяка община от мрежата може да получи достъп до софтуера и с минимални усилия да издаде съответните плакати за всяка от своите общински сгради. За общини с население под 10 хил. жители участието в кампанията е безплатно. Чрез секретариата на мрежата общините членки, които се включат в кампанията, ще получат техническо съдействие за подготовката на необходимата информация за своите сгради и за използването на софтуера.

Ползата от Дисплей за българските общини

Българските общини могат да извлекат изключителни ползи от участието си в европейската кампания Дисплей. Най-важните от тях са следните:

- Срещу минимални разходи на време и финансови средства общините могат да се сдобият с приблизителни оценки на ефективността на потреблението на енергия и вода във всички свои сгради. Тези оценки са отлична основа за изготвянето на годишните и дългосрочните енергийни програми по смисъла на Закона за енергийната ефективност, като същевременно ще послужат за разкриване на резервни възможности за по-рационалното използване на енергия и вода и за намаляване на емисиите на парникови газове.

- Чрез присъединяването си към кампанията общините от ЕкоЕнергия ще получат достъп до целия инструментариум от мощни средства (софтуер за определяне на класа и средство за бърза оценка на състоянието на сградите с препоръки за възможни мерки за подобряването им, ръководства, указания, успешни примери от други страни, полезни връзки и източници на информация и др.), които може да са от изключителна полза за правилното управление на енергопотреблението в сградите.

- Приблизителното оценяване на моментното състояние на общинските сгради ще даде възможност на общинските ръководства да планират и организират правилно дейността си по задължителното енергийно сертифициране на сградите с разгънатата застроена площ над 1000 кв. м. Плакатите на Дисплей няма да заместят гържавните сертификати, но ще позволят на общините значително да оптимизират разходите си и да съкратят сроковете за изпълнение на съответните процедури, предвидени в Закона за енергийната ефективност.

Изброените ползи са само малка част от ефектите, които участието на българските общини в кампанията Дисплей може да предложи. Засега преференциалните цени за

участие са уговорени за общините от мрежата ЕкоЕнергия, която от своя страна ще предложи допълнително облекчаване на условията, като поеме част от вече облекчените разходи по кампанията за своя сметка и така допълнително ще улесни членовете си. Всяка българска община, която не е член на мрежата, но има интерес да участва в кампанията, може да се свърже със секретариата на ЕкоЕнергия и да обсъди възможностите да присъединяването си към кампанията.

Отношението на европейските страни към Дисплей

Както е известно, Директивата за енергийните характеристики на сградите влезе в сила в страните членки на ЕС на 4 януари 2006 г. Редица страни обаче, сред които са някои от най-силно развитите, както и Швейцария (която съблюдава европейските директиви, въпреки че не членува в съюза), преценяват, че незабавното изпълнение на изискванията на директивата във връзка със сертифицирането на сградите може да се окаже непосилно за тях и предвиждат мерки за постепенно изпълнение на тези задължения. Все повече страни виждат в кампанията Дисплей подходящо средство за улесняване на прилагането на директивата и за постепенно ѝ въвеждане в практиката на страните от ЕС. С участието си в кампанията българските общини също ще улеснят задачите си във връзка с прилагането на директивата и на националното законодателство в тази област. При това, резултатите и ползите от сертифицирането на сградите ще станат понятни за населението и ще предизвикат обществена подкрепа за усилията на общинските ръководства.

За допълнителна информация, свързана с присъединяването към кампанията, моля, обръщайте се към Зоя Гюрова, Секретариат на ЕкоЕнергия

тел. (02) 963 1714, 963 2169, 963 0723
e-mail: zgiurova@eneffect.bg

Какво очакват общините от Дисплей?

Във връзка с инициативата за включване на български общини в европейската информационна кампания Дисплей се обърнахме към техни представители с няколко актуални въпроса:

Какви са основните проблеми, свързани с изпълнението на задълженията на общините за сертифициране на общинските сгради с разгъната площ над 1000 м²?

Иван Шишков, изпълнителен директор на Софийската енергийна агенция СОФЕНА

Законът за съставяне на бюджета не подпомага развитието на дейността за сертифициране на общинските сгради. Внасянето на средствата от постигнатите икономии в Републиканския бюджет не стимулира дейностите за подобряване на енергийната ефективност.

Йордан Иванов, заместник-кмет на община Кривопалово

В нашата община не съществуват пречки пред сертифицирането на общинските сгради с разгъната площ над 1000 м².

Тодор Ненов, заместник-кмет на община Попово

Основните проблеми в нашата община са финансови, но освен това нямаме ясни критерии за подбор на фирми за енергийно обследване на сградите. Бихме желали да ползваме помощта и посредничеството на ЕкоЕнергия.

Мислите ли, че ще срещнете трудности при събирането на необходимите данни за издаване на плаката Дисплей за енергийните характеристики на сградите?

И.Ш. Данните би трябвало да се събират чрез анкетни карти, ползвани от ползвателите на сградите. Не винаги обаче картите се попълват старателно. Някои от данните са неточни или липсват. Често липсващата документация за сградите налага да се извършва заснемане на обекта, което е трудоемко и изисква време.

Й.И. На този етап не срещаме никакви трудности при събирането на данните, необходими за издаване на плаката Дисплей.

Т.Н. Определено ще срещнем доста трудности, защото данните се получават от различни служби и все още нямаме изграден единен информационен масив по проблемите на енергийната ефективност.

Каква е Вашата преценка за ползата от представянето на плаката Дисплей пред широката местна общественост?

И.Ш. Плакатът Дисплей е много добър нагледен и разбираем материал за оценката на обществените сгради по отношение на консумацията на енергия и вода. Представянето му на широката местна общественост ще послужи за популяризирането на енергийната ефективност и ще повиши съпричастността на населението.

Й.И. Ползата е в това, че широката местна общественост разбира от плаката Дисплей няколко важни неща:

- какво е моментното състояние на общинските сгради, а заинтересуваните могат веднага да планират и организират правилно дейностите за сертифициране на сградите;
- може да се направи бърза оценка на състоянието на сградите, като от данните се определи към кой клас спадат;

- данните от плаката могат да се използват при изготвянето на годишни, краткосрочни и дългосрочни програми.

Т.Н. Убеден съм, че в съзнателната част от обществото плакатът ще събуди определен интерес, който ще подпомогне осъществяването на проекти за енергийна ефективност.

Смятате ли, че привличането на вниманието на местната общественост към проблемите, свързани с икономията на енергия и опазване на околната среда, може да окаже влияние върху политиката на общината? А върху поведението на жителите на общината по отношение на тяхното собствено потребление на енергия?

И.Ш. Привличането на вниманието на местната общественост към проблемите на енергийната ефективност и опазването на околната среда ще окаже влияние върху политиката на общината за развитие на нормативната уредба и за поддържане на такъв микроклимат в обществените сгради, който да осигури намаляване на замърсяването на атмосферата и смекчаване на нежеланите промени в климата.

Й.И. Участието на местната общественост определено ще окаже въздействие върху провеждането на политиката за ефективно използване на енергията и опазване на околната среда. Това е пътят, по който задължително ще се изпълнява Законът за енергийната ефективност, а жителите на общините несъмнено ще се замислят и за тяхното собствено потребление.

Т.Н. Категорично съм убеден, че привличането на обществеността към проблемите на енергийната ефективност оказва голямо влияние върху общинската политика в тази насока, особено ако се акцентира върху личната финансова изгода за участниците в разработването и изпълнението на проектите за енергийна ефективност.

Смятате ли, че ако успеете да оцените с плаката Дисплей повече общински сгради и да получите реална представа за тяхното състояние от гледна точка на потреблението на енергия, това може да Ви помогне при разработването на годишната общинска програма за енергийна ефективност, която се изисква по смисъла на Закона за енергийната ефективност?

И.Ш. По-големият брой общински сгради, оценени с плаката Дисплей, ще даде макар и груба, но обективна представа за състоянието на общинския сграден фонд, въз основа на което общината може да състави своята годишна общинска програма за енергийна ефективност, както изисква ЗЕЕ, и за сертифициране/санитаране на обществените сгради.

Й.И. Наистина оценката на повече общински сгради с плаката Дисплей ще ни помогне при разработването на годишните общински програми за енергийна ефективност, тъй като от плаката се получава ясна представа за тяхното реално състояние от гледна точка на консумацията на енергия.

Т.Н. Съвсем определено това ще ни помогне да разработим общинската програма за енергийна ефективност.

Вашата община възнамерява ли да се включи в кампанията?

И.Ш. С участието в европейската кампания Дисплей може да се направи бърза приблизителна преценка за енергийното потребление на общинските сгради, която да послужи като основа за съставяне на обосновани общински програми за бъдещо сертифициране и/или санитаране на сградите. Затова ние смятаме да участваме в тази навременна инициатива.

Й.И. Нашата община ще се включи в кампанията, за да оценим колкото се може повече общински сгради с плаката Дисплей. Това ще ни облекчи при съставяне на плана за сертифициране на сградите, собственост на общината.

Т.Н. Може би по наша вина не сме наясно дали отговаряме на условията за включване в кампанията, но имаме огромно желание да участваме.

Ще подкрепите ли колективното включване на всички членове на ЕкоЕнергия в кампанията Дисплей, за да ползваме намалението на таксата за участие като колективен член в кампанията?

И.Ш. Това е разумна идея, която осигурява участието в кампанията Дисплей на всички членове на Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия.

Й.И. Категорично подкрепяме колективното включване на всички общини от мрежата в кампанията Дисплей.

Т.Н. Смятаме да подкрепим колективното участие в кампанията Дисплей, тъй като това е от полза за всички общини. 🍀

Проект

Енергия - диалог - капацитет

Ангажиране на обществеността в процеса на допълнение и изпълнение на Общинската програма за енергийна ефективност и създаване на местен капацитет за въвеждане на енергоспестяващи мерки

Фондация "ЕкоОбщност", Любомира Колчева, Росица Маринова

В края на декември 2005 г. приключи изпълнението от фондация "ЕкоОбщност" в партньорство с Центъра за енергийна ефективност ЕнЕфект и община Първомай, проект "Енергия - диалог и капацитет", финансиран от Европейския съюз в рамките на националната програма ФАР "Развитие на гражданското общество 2002".

Проектът бе насочен към повишаване информираността на обществеността в община Първомай по въпросите на енергийната ефективност и развитие на пълноценно партньорство между гражданите и местните власти в процеса на допълване, развитие и прилагане на Общинската програма за енергийна ефективност (ОПЕЕ). Поставените цели бяха реализирани с работа в две основни направления:

1. Работа с общинска администрация, граждани и бизнес при идентифициране на проблемите на енергийната ефективност в общината, определяне на възможни целеви обекти и решения, които съответно бяха заложени в Общинската програма за енергийна ефективност.

2. Обучение и работа с ученици и училищни власти при демонстрационно въвеждане на практически мерки за повишаване на енергийната ефективност в сградите на две училища и една детска градина, водещи до икономия на енергия и намаляване на вредните въздействия в околната среда.

На първата от трите предвидени в рамките на проекта обществени срещи за обсъждане на Общинската програма за енергийна ефективност (ОПЕЕ) бе представена общата рамка на програмата, разработена от Общинска администрация Първомай, с приоритетните за включване в нея обекти. На срещата присъстваха 21 представители на общинска администрация, общински съветници, представители на частния сектор, на училищни настоятелства и граждани. Определени са някои основни проблеми в ефективното енергопотребление в общината (например стари дограми в училищата - на 70 и повече години; голямо потребление на твърдо гориво (въглища) в училищата; неподдържано осветление в училищните дворове; неефективност на извършване на подобрения в училищни сгради, които са с намаляващ брой ученици и които в дългосрочен план могат да бъдат затворени; гр.), както и възможни решения и приоритетни обекти за включване в програмата като болници, училищни сгради и улично осветление.

През октомври 2005 г. в СОУ "Проф. г-р Асен Златаров", гр. Първомай, се проведе втора

среща-дискусия на тема "Енергийна ефективност в сгради. Инвестиции, икономика, възвращаемост", насочена предимно към местния бизнес, но отворена и за заинтересовани граждани. Присъстваха 39 представители на местната власт, фирми, предприемачи, земеделски производители, представители на училища и детски градини и граждани. Бяха представени българската законодателната рамка, насърчаваща прилагането на енергийно ефективни решения, в съответствие с европейската политика; възможни практически мерки за енергийна ефективност в производството и бита (като подобряване ефективността на отоплителната и вентилационни системи, изолиране и уплътнение на сградната обвивка и дърги); дейността и възможностите за финансиране към Фонд "Енергийна ефективност"; ефективност на осветлението, инвестиции, икономика и възвращаемост (включващо Икономичност на осветлението в жилищата и в промишлеността; Изисквания към осветлението на работните места; Критерии за проектиране на осветителни уредби). Инж. г-р Мони Монеv, председател на Националния комитет по осветлението, запозна аудиторията с вълнуващите я въпроси по темата. Отворените дискусии спомогнаха за повишаване информираността на участниците по въпросите на енергийната ефективност чрез практически полезни теми и отговори на въпроси, касаещи конкретните производства и технологични решения.

Второто направление на работата по проекта включваше демонстрационно въвеждане на мерки за повишаване на енергийната ефективност в учебните сгради и премина през четири етапа: проучване, проектиране, изпълнение и мониторинг.

В етап Проучване специалисти от ЕнЕфект извършиха енергийно обследване на два типа общински обекти: училищна сграда - СОУ "Проф. г-р Асен Златаров", гр. Първомай, и детска градина - ОДЗ "Първи юни", с. Градина. На база на предоставената информация за разходите за топлина и енергия на училището и детската градина за последните 5 години и измерените показатели се направи цялостна характеристика на сградите. В етап Проектиране, посредством компютърно моделиране се определи и състави Доклад от техникоикономически анализ с окончателен комплект от енергоспестяващи мерки. За всяка една от сградите бяха препоръчани по 4 пакета от енергоспестяващи мерки. Поради ограниченото финансиране на проекта и демонстрационния му - по-скоро учебен - характер бяха подбрани за изпълнение по-дос-

тъпни мерки, подходящи за въвеждане от ученици.

Паралелно с тези дейности "ЕкоОбщност" разработи обучителна програма "Енергийна ефективност в училище и у дома", насочена към средношколци. Тя цели формиране на умения и навики сред учениците за ефективно използване на енергията. След проведената поредица от 7 теоретични и практически занятия на теми "Изменение на климата", "Енергийна ефективност в сгради", "Енергийно обследване на училищната сграда", "Въвеждане на практически мерки за повишаване на енергийната ефективност", "Уплътняване на прозорци и врати", бе организирана обучителна екскурзия до училища в Ловеч, в които вече са изпълнени енергоспестяващи проекти. През април 2005 г., двадесет и трима ученика от двете среднообразователни училища в гр. Първомай обменаха опит и идеи по темата с техни връстници от Ловеч, и отпразнуваха заедно Деня на Земята и Цветница - празника на града на люляците Ловеч. Екскурзията бе много интригуваща за учениците от Първомай и ги мотивира за участие в прилагането на подбраните мерки в техните училища.

В етап Изпълнение учениците от двете училища се включиха в практически занятия и демонстрационно прилагане на препоръчаните от ЕнЕфект мерки за повишаване на енергийната ефективност в училищните сгради. След прогонка и ремонт на дограмата на прозорци и врати и подмяна на стъкла в общо 16 кабинета в СОУ "Проф. г-р Асен Златаров" и ПГСС "Васил Левски", гр. Първомай, учениците се включиха в боядисването на прозорците и уплътняването им със силиконови самозалепващи се уплътнения. В сградата на ОДЗ "Първи юни", с. Градина, се извърши цялостна подмяна на осветителната система с енергоспестяваща, подмяна на контактната мрежа и повишаване на ефективността на подгряване на топлината вода.

Осъщественият в края на годината Мониторинг на училищата показва следните важни изводи и резултати:

- Налице е известно подобряване на комфорта в стаите с ремонтирана и уплътнена дограма, но той остава все още на недостатъчно добро ниво. Сградата се нуждае от предприемане на мерки за подобряване на ефективността на работа и баланса на отоплителната инсталация.

- Като най-евтини възможности за подобряване на комфорта в сградата препоръчва уплътняването на прозорците във всички учебни стаи и изместването на режима на

Нови проекти на ГЕФ за България

топлопосаждане с 2 часа напред. Констатира се разлика от 2°C между температури в стаите с неремонтирана дограма и стаите с ремонтирани дограми и врати и уплътнени прозорци.

- С инсталирането на енергоефективна осветителната система в ОДЗ "Първи юни" не само се реализира подобрение, което ще доведе до намаление на енергоразхода, но и се достигна нивото на българския и европейския стандарт за осигуряване на необходимата добра осветеност и здравословна среда за отглеждане на 97-те деца, възпитавани в детската градина. Това е първото по рода си подобрение от такъв характер на територията на общината.

- Учениците, участвали във въвеждането на мерките в училищата и детската градина, се запознаха на практика с енергоспестяващи осветителни тела, уплътняване на врати и прозорци и придобиха по-отговорно отношение към спестяването на енергия и топлина, а придобитите знания и поведение пренесоха в домашната си среда сред близките си.

За популяризиране на енергийната ефективност и на дейностите по проекта на 28.12.05 г. в Първомай се състоя заключителна среща, на която присъстваха 23 души, от които 6 представители на общинската администрация, представители на 9 училища и 4 детски градини от Първомай и 5 села на територията на общината. Беше представен проектът, опитът на "Обществен център за околна среда и устойчиво развитие", Варна, по организиране на училищни кампании за намаляване на CO₂ емисии в околната среда, както и възможности за финансиране на проекти в областта на енергийната ефективност.

Проектът послужи като основа за привличане на обществеността на Първомай, по-конкретно на представителите на бизнеса и учебните заведения, към проблемите на енергийната ефективност и възможните начини за включване на младите хора и други граждани във въвеждането на енергоспестяващи мерки. Като цяло се утвърди един отворен механизъм за обсъждане на общинската политика в областта на енергийната ефективност с гражданите, което очакваме да послужи и като основа за последващ интерес и участие на гражданите в проследяване на изпълнението ѝ. Успешна и необходима бе и предоставената възможност за местния бизнес да получи информация за възможностите за въвеждане на подобрения в производствата и предоставяните услуги, които ще доведат до намаляване на вредните емисии за околната среда.

За контакти:

Росица Маринова -
Програмен координатор,
фондация "ЕкоОбщност"

тел.: (02) 951 54 79, 951 54 46
ел. поща: rmarinova@berf-bg.org

Насърчаване на енергийната ефективност в частни и обществени сгради

Георги Чавдаров

През последните няколко години ЕнЕфект, съвместно с Програмата на ООН за развитие (ПРООН) и своите партньори като общини, представители на централната власт, неправителствени и други организации, разработи концепцията на нов проект, насочен към енергийната ефективност в сгради, който бе предложен за финансиране от Глобалния екологичен фонд (ГЕФ). Идеята за проекта намери сериозна подкрепа и в лицето на българските сържавни институции. Проектът е в хармония с приоритетите на сържавата, насочени към подобряване на енергийната ефективност във всички области, включително и в сградния фонд. Проектът "Изграждане на местен капацитет за насърчаване на енергийната ефективност в частни и обществени сгради" бе одобрен от ГЕФ в началото на годината и през следващите месеци започва неговото изпълнение.

Целта на проекта е да се подобри енергийната ефективност при потреблението на енергия в частни и обществени сгради в България чрез укрепване на институционалната уредба, повишаване на информираността на широката общественост и изграждане на кадровия потенциал на целеви групи крайни потребители за създаване на устойчиво търсене на инвестиции за повишаване на енергийната ефективност и свързаните с това услуги; изграждане на потенциал на местните доставчици на енергийни услуги в областта на маркетинга на техните услуги и изпълнение на изискванията на целевите спонсори по отношение на финансирането на проекти за повишаване на енергийната ефективност; улесняване на ефективно мултиплициране и разпространение на резултатите чрез: (1) институционализиране на необходимата подкрепа за насърчаване на мерките за повишаване на енергийната ефективност в обществени и частни сгради; (2) атакуване на все още съществуващите законови и нормативни бариери; и (3) разширяване на разпространението на резултатите от проекта и извлечените поуки.

Особено внимание се отделя на обществени сгради, собственост или стопанисвани от общините, частни жилищни сгради и сгради от сектора на услугите, както и на обектите на местни малки и средни предприятия, на които общо се падат около 85% от общото потребление на енергия в сградния фонд в България.

Очаква се през четиригодишния период на изпълнение проектът да постигне следните резултати:

1. Повишаване на информираността и капацитета на местните архитекти и строителни инженери за прилагане на свързаните с енергийната ефективност изисквания в проектирането на сгради.

2. Създаване на устойчиво търсене на инвестиции в мерки за повишаване на енергийната ефективност в обществените сгради.

3. Създаване на устойчиво търсене на инвестиции за повишаване на енергийната ефективност в частни жилищни сгради.

4. Повишаване на търсенето за инвестиции за повишаване на енергийната ефективност в сградите от частния сектор на услугите.

5. Повишаване на потенциала на местните доставчици на услуги за ефективен маркетинг и изпълнение на предлаганите от тях услуги.

Дейностите по проекта ще положат необходимите основи за по-нататъшно развитие на благоприятна нормативно-правна уредба (според нуждите), както и на институционални структури и национален капацитет за развитие на пазара за енергийно-ефективно оборудване, материали и свързаните с това услуги за целеви групи крайни потребители. Дейностите за обучение и повишаване на информираността ще бъдат национални по обхват с широко географско покритие. Полза от проекта ще имат органите на публичната власт, собствениците на частни жилищни сгради и сгради от сектора на услугите, местни малки и средни предприятия, местни доставчици на енергийно-ефективно оборудване и услуги, институции работещи по финансиране на проекти и др. Повишаването на информираността и обучението включват печатни материали, обучение на работното място, специализации, мрежи за обмяна на информация, работни срещи, семинари и др.

Предвижда се активното участие на общинската мрежа ЕкоЕнергия, създадена в рамките на предишния проект на ПРООН/ГЕФ, която продължи успешно да функционира след неговото приключване. В резултат на новите законови изисквания и повишеното съзнание на гражданите по отношение на енергийната ефективност възникват все повече потребности от подобни услуги и повишаване на капацитета на частни и обществени организации за тяхното предоставяне. След различните пилотни проекти, осъществени през последните години, се очаква новият проект, финансиран от ГЕФ и изпълняван от ЕнЕфект, да подпомогне цялостно подобряването на енергийната ефективност в общинските сгради и на територията на общините.

Регионален проект за стандарти и етикети за енергийна ефективност

Билиана Чобанова

Глобалният екологичен фонд чрез Програмата на ООН за развитие финансира разработването на проектен документ за регионален проект "Програма за премахване на бариери пред ефективното разработване и прилагане на стандарти и етикети за енергийна ефективност в страните кандидатки за членство в ЕС". Целта е в новите страни от ЕС и в страните кандидатки за членство да се създадат условия за прилагане на национални политики за енергийно ефективни домакински електроуреди в съответствие с европейското законодателство и да се повиши капацитетът на отговорните институции за изпълнение на законодателството. Очаква се този проект да помогне на България и други страни от региона (Румъния, Хърватия и Турция) да преминат отвъд минималните изисквания за присъединяване към Европейския съюз, като се предвиждат поне 20% подобряване на ефективността на битовите електроуреди до 2011 г., а приблизителните изчисления за намаляване на емисиите на парникови газове вследствие на това подобрение са в рамките на 1400 kt CO₂. Националната и регионалната координация на подготовката на проекта е възложена на ЕнЕфект, а Националният управляващ комитет на проекта се състои от представители на ПРООН, Министерството на икономиката и енергетиката и Агенцията по енергийна ефективност.

Екип от международни консултанти на канадската фирма Еконолер и американската КЛАСП ще подпомага изпълнителните агенции в четирите страни при разработването на проектното предложение. Консултантът бе избран след международно обявен конкурс и екипът включва експерти със задълбочени познания в областта на европейското законодателство и политика по отношение на стандартите и етикетите за енергийна ефективност на битовите електроуреди и със значителен опит в разработването и изпълнението на подобни проекти в други страни.

Основните акценти в подготвителната фаза на проекта са да се определи изходното състояние в страните участнички, да се съберат и анализират данните за състоянието на пазара на домакински уреди, да се идентифицират дейностите на проекта и да се подготви окончателен проектен документ. За да бъде успешен проектът и да получи необходимото финансиране от ГЕФ, в процеса на разработването са привлечени представители на всички заинтересувани страни: а) държавните институции, инициращи и прилагащи националната политика в областта на енергетиката и енергийната ефективност и извършващи надзор на паза-

ра, б) пазарните субекти - производители, вносителите и търговците на домакинска техника и в) неправителствените организации, научни институти и др. Създаден бе и консултативен комитет на проекта, с помощта на който да се планират бъдещите дейности, както и да се определят приоритетните области на въздействие.

Експерти от ЕнЕфект провеждат поредици от срещи и консултации с представители на различните заинтересувани страни, за да се събере информация за съществуващата в момента ситуация в страната по отношение на изпълняваната национална политика и разработвано законодателство, съществуващите процедури в страната за надзор на пазара на битови уреди по отношение на тяхната енергийна ефективност, безопасност и др., тенденциите на пазара на битови електроуреди по отношение на количеството закупувани уреди, техния вид, енергиен клас, критерии на крайния потребител при избора на бяла техника и т.н. Тази информация е необходима, за да се определи изходното състояние, с което ще се сравняват постигнатите резултати от проекта, както и за да се планират правилно и ефективно бъдещите дейности на проекта.

На 1 март 2006 г. в София се проведе първата работна среща на участниците в консултативния комитет, на която бяха обсъдени възможните бъдещи дейности. Очаква се при одобрение от ГЕФ, проектът да включва пет основни компонента: 1) национална политика и законодателна рамка; 2) широка информационна кампания; 3) изграждане на знания и умения, обучение; 4) пазар-

ни механизми; 5) оценка и мониторинг.

Съвкупността от дейностите по всеки един от компонентите по същество ще представлява една национална стратегия за трансформация на пазара към високо енергийно ефективни битови електроуреди, която ще бъде осъществена в партньорство с бизнеса, потребителите, експертите и неправителствените организации

Единодушно бе мнението на участниците в работната среща, че особено внимание в бъдещите дейности трябва да се отдели на:

- масирана информационна и разяснителна кампания сред потребителите, изпълнена съвместно с държавните институции, производители, вносителите, търговци и неправителствени организации;

- разработването на финансови и регулаторни механизми, стимулиращи предлагането и закупуването на ефективни уреди. Тези механизми по същество са политическите инструменти, предназначени да подсилват информацията, предоставяна на потребителите, и частично да преодолеят бариерата, свързана с по-високата начална цена, която често пъти ограничава закупуването на енергийно ефективни изделия. Примери за такива механизми могат да са търговски отстъпки за потребителите, безвъзмездни помощи, данъчни облекчения, лизинг и др., както и доброволни споразумения с енергоснабдителните предприятия за разработват и прилагат програми за намаляване на крайното потребление на енергия;

- придобиване на достатъчно знания и умения от различните участници на пазара чрез специализирани обучения, консултации и семинари.

През следващите няколко месеца предстои детайлното разработване и оценката на ефекта, който ще бъде постигнат с изпълнението на тези дейности.

Фонд за енергийна ефективност

Първият финансиран проект

Димитър Дуков

ФЕЕ е създаден по силата на Закона за енергийната ефективност, приет от парламента през февруари 2004 г. Фондът е капитализиран почти изцяло с дарения от Световната банка (Глобалния екологичен фонд), българското правителство и правителството на Австрия. Основната задача на ФЕЕ е да кредитира проекти за енергийна ефективност и да поощрява развитието на пазар за енергийна ефективност в България. ФЕЕ подпомага идентификацията и разработването на инвестиционни проекти за енергийна ефективност, като предимство се дава на проекти, осъществявани от български частни предприятия и общини. Значителен дял от инвестициите на фонда се очаква да заемат проектите за повишаване на енергийната ефективност на сградите.

Първият проект, който бе одобрен за финансиране от ФЕЕ, е за реконструкция на МБАЛ в Луковит. В него са предвидени мерки за енергийна ефективност, свързани с икономия на топлинна и електрическа енергия и намаляване на вредните емисии, изхвърляни в околната среда. Проектът предвижда пре-

минаване от отопление на нефта на отопление с природен газ. За целта ще се закупе старото котелно помещение, разположено извън сградата на болницата, и ще се изгради ново котелно в сградата на болницата. Ще се премахне също така и външният топлопровод, монтиран в бетонови корита със силно нарушена и на места липсваща топлинна изолация, с което се премахват загубите по преноса на топлинна енергия.

С монтажа на нов високо автоматизиран газов котел КПД на горивната уредба ще се повиши с 8-9% и ще стане 93-94%. От тази мярка се очаква значителен ефект, като се има предвид ниското качество на използвания в момента промишлен газол, а отпък сравнително ниското КПД на инсталацията, характеризираща се с натрупване на сажди по димогарните тръби, лош топлообмен, висока температура на изходящите газове и недостатъчна автоматизация на горивния процес.

С преминаването от промишлен газол на природен газ се намалява консумацията на електроенергия за собствени нужди, поради

липсата на прехвърлящи, горивни и рециркуляционни помпи. Консумацията на електроенергия се намалява и с монтирането на нови циркуляционни помпи за отопление с честотно регулиране WIL0 от серията Stratos. Премахват се 32 електрически бойлери за топла вода и се преминава към централно подаване на топла вода.

В резултат от смяната на горивната база се намаляват разходите за поддръжка на отоплителната инсталация, увеличава се експлоатационният период между плановите и се свеждат до минимум аварийните ремонти.

Изпълнител на проекта е "Топлогаз инженеринг" ООД, който бе избран чрез конкурс по Закона за обществените поръчки да изпълни комплексна поръчка за доставката, монтажа и въвеждане в експлоатация на нова отоплителна система на МБАЛ Луковит. Дружеството изпълнява ролята на инвеститор на проекта, като по този начин поема всички рискове по неговото финансиране със заем от ФЕЕ, изпълнение и предаване в експлоатация. "Топлогаз инженеринг" ще запази собствеността си върху основните средства (котел на газ) и друго монтирано оборудване до момента на пълното заплащане на проекта. МБАЛ Луковит ще заплати направените инвестиции от фирмата изпълнител на 36 равни месечни вноски, под формата на разсрочено плащане.

Общини и енергия

Завърши първият международен проект на ЕкоЕнергия

Биляна Чобанова

В началото на 2005 г. Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия започна изпълнението на проект "Ролята на общините за противодействие на изменението на климата - кампания за повишаване на общественото съзнание", финансиран от Департамента по околна среда и селско стопанство (ДЕФРА) на Великобритания. Това е първият международен проект, който ЕкоЕнергия спечели чрез участие в конкурс, обявен от ДЕФРА в края на 2004 г.

Основните цели на проекта са

- да повиши информираността и да изгради капацитет в българските общини за възможните дейности за противодействие на изменението на климата на местно равнище;

- да насърчи общинските ръководства да разработват и прилагат политики и мерки в съответствие с политиката на Европейския съюз по изменение на климата

- да подпомогне общините членки на ЕкоЕнергия в осъществяването на връзки с европейски общини за обмяна на опит и разпространение на успешни практики за намаляване на емисиите на парникови газове.

Дейностите по проекта се осъществяваха в четири основни направления: 1) преглед на добри политики и практики за намаляване на емисиите на парникови газове в европейски общини, 2) разработване на ръководство за общински ръководители и специалисти за прилагане на политика за противодействие на изменението на климата, 3) изграждане на капацитет и обучение и 4) разпространяване на информацията.

В началото на проекта бе направен преглед на съществуващите политики и практики в европейски общини за прилагане на разнооб-

разни политики и мерки за противодействие на изменението на климата. Разгледаните примери показваха, че в различните страни степента на активност по отношение на изменението на климата е много различна. Все още инициативите в енергийния сектор преобладават, но все по-често се прилагат мерки в областта на транспорта и управлението на отпадъците. За успеха на изпълняваните дейности влияят многообразни фактори, като по-важните от тях са наличието на финансови ресурси, подкрепа и разбиране на провежданата политика за предотвратяване на изменението на климата от местни политици, бизнеса и широката общественост, наличие на интегрирана национална политика по изменение на климата и ролята на общините в нея, както и степента, до която местните власти могат да оказват влияние на други ключови фигури при изпълнение на своята политика. Съществуващият опит е от изключителна полза за българските общини, пред които с предстоящото присъединяване към Европейския съюз ще стоят редица предизвикателства и изисквания.

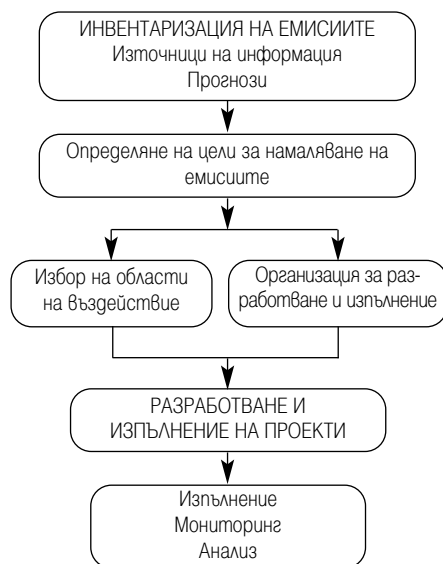
Въз основа на този опит бе разработен Наръчник за общински ръководители и специалисти, който представя възможностите за прилагане на разнообразни общински политики и мерки за противодействие на изменението на климата, както и разнообразните източници за финансиране на проекти за противодействие на изменението на климата.

Първата част на наръчника запознава общините с изменението на климата и очакваното му въздействие върху хората. Съвсем накратко са представени основните международни споразумения, по които и България е страна - Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата и Протокола от Киото, както и съществуващата политика на Европейския съюз. Съществена част е отделена на дейностите, които България осъществява, за да изпълни задълженията си по конвенцията и протокола.

Втората част на материала е посветена на основните стъпки, през които преминава разработването на общинската политика по изменение на климата. Изменението на климата представлява голямо предизвикателство за общинските ръководители. Откъде трябва да започнат и как да се организират дейностите по този глобален проблем, който изглежда толкова отвлечен в сравнение с проблемите на ежедневието в общината? Нещо повече, уникалността на всяка община и на нейната енергийна система прави невъзможна задачата да се препоръча един единствен пакет от политики и мерки, които да бъде прилаган от общините.

Съществуват обаче няколко основни стъпки, които местните ръководители могат да следват при разработването на общинската политика за намаляване на емисиите на парникови газове. Най-общо тази политика, програмите и мерките (дейностите), които общинската управа ще осъществи, за да из-

пълни поставената цел за намаляване на емисиите на парникови газове се описват в Общински план за действие по изменение на климата. Няма нужда планът за действие да бъде дълъг документ. Той може да представлява дори част от друг план или документ на общинската управа, като на-пример енергийния план, плана за опазване на околната среда или плана за развитието на общината.

Стъпка 1. Инвентаризация на емисиите на парникови газове

Подобно на енергийното обследване преди реконструкцията на дадена сграда инвентаризацията на емисиите позволява да се установи кои дейности в общината произвеждат емисии на парникови газове и количествата, с които всяка от тях участва в общо отделените емисии в момента, а също да се прогнозира бъдещото им нарастване. Тази информация е от изключително значение за избора на стратегически действия и разработването на ефективен план за намаляване на емисиите.

Стъпка 2. Определяне на цели за намаляване на емисиите

Целта обикновено се изразява в процентно намаление спрямо количеството на емисиите през базовата година, например постигане на намаление с 20% под равнищата за 1990 г. (базова година) през 2010 г. (целева година).

Стъпка 3. Определяне на област на въздействие и организация за разработване и изпълнение на общинския план за действие

След извършения анализ на емисиите на парникови газове общинското ръководство избира в кои области да съсредоточи усилията си при разработването на политики и мерки - дали ще работи само в обекти и услуги, предоставяни от общинската администрация или ще предложи комплексен набор от мерки, включващи местния бизнес, граждани и организации. За разработването и изпълнението на плана трябва да се създаде необходимата

организация в самата общинска администрация, както и да се привлече максимално широк кръг специалисти и заинтересувани страни.

Стъпка 4. Разработване на проектите, част от плана за действие

Общинският план за действие в крайна сметка представлява един набор от проекти и дейности, с изпълнението на които ще бъдат постигнати поставените цели. Изчислените намаления на емисии, които са залегнали в плана за действие обикновено са приблизителни очаквания за това какво ще се постигне с определен проект. Когато обаче планът започне да се изпълнява, всеки конкретен проект трябва да бъде разработен - от извършването на необходимото обследване, през определянето на изходното състояние, изчисляването на намалените емисии и разработването на бизнес план.

Стъпка 5. Изпълнение, мониторинг и отчитане

Никои план не е добър, ако не бъде изпълнен. Реализацията на предвидените дейности е процес, който продължава до крайната цел - дата, но основният въпрос е предприемането на действия да продължава до постигането на поставената цел - намаляване на емисиите на парникови газове.

Мониторингът е непрекъснат процес, който трябва да бъде част от изпълнението на общинския план за действие. Необходими са постоянно наблюдение, анализ и контрол в хода на изпълнение от гледна точка както на напредъка по отношение на постигането на поставената цел, така и на степента на реализация на действията за намаляване на парниковите газове, за да могат да бъдат извършени необходимите корекции при нужда.

Последната част от наръчника за общини е посветена на разнообразните източници за финансиране. Накратко са изброени съществуващите в момента в страната фондове и схеми, чрез които могат да се финансират проекти по изменение на климата, и са описани механизмите на Протокола от Киото, приложими за същата цел в България.

В рамките на проекта бе издадена и разпространена информационна брошура, а също така бе създадена специална секция, посветена на изменението на климата, в интернет страницата Информационна борса за енергийна ефективност www.eepartner.net.

Ползата от проекта за общините от ЕкоЕнергия

Росица Станчева,
община Габрово

Ползата от всички лекции е много голяма, тъй като темата е от особено значение не само за общините, а и в световен мащаб. Решението на отделните задачи, които в началото изглеждаха доста трудни, бе обяснено разбираемо за всички участници в семинара и ще се използва изключително успешно в бъдещата работа.

Препоръчвам, както и досега, специалистите от ЕнЕфект да оказват помощ на общините от мрежата ЕкоЕнергия за намиране на възможности за финансиране на конкретни проекти на енергийна ефективност, а след това и за осъществяването им.

Цеца Илиева,
община Антоново

От лекциите и най-вече от практическите упражнения, получихме информация, която ни извади от една мъглявина. Добре би било да продължим работата по темите, свързани с изменението на климата чрез нови семинари, дискусии, практически действия, обмяна на опит и др. Имаме постоянна нужда от актуална информация, свързана с намаляване на вредните емисии и преработване на промените в климата.

Татяна Петрова, община Антоново

И теоретичните лекции, и практическите упражнения бяха представени по много достъпен и разбираем начин и ще ни помогнат за изчисляване на емисиите при разработването на проекти за енергийна ефективност. Такива събирания за разясняване на някои въпроси, които са трудни за общините, и упражненията за прилагане на придобитите знания трябва да продължат и в бъдеще.

Йордан Иванов, община Криводол

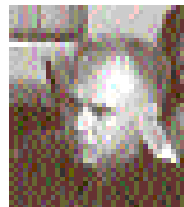
От най-голяма полза за мен бяха лекциите, в които съвсем точно се разглеждат дейностите на общините за намаляване на емисиите на парникови газове. С нетърпение очаквам следващото събиране по тези въпроси, в което ще участвам с голямо желание.

Даниела Димитрова, община Правец

Лекцията за определяне на целите за намаляване на емисиите и за организацията за изпълнение на общинския план за действие беше от най-голяма полза за мен, а най-голяма трудност срещнах при определяне на базовата линия и изчисляване на емисиите при малки общински проекти. Семинарът бе много добре замислен и осъществен. Предложената информация е пре-

мерена много точно, съобразена е с нивото на аудиторията и с предвиденото време за обучение.

Ивайло Дачев, община Велико Търново

Въпросите за определяне на базовата линия и изчисляване на емисиите, както и за определяне на основните финансови показатели на проекта имат

най-голямо практическо приложение в моята работа, а досега няха необходимите знания по тях. Бих желал да получа информация за повече конкретни предложения и мерки, както и за резултатите от вече осъществени проекти. Това ще ме ориентира по-добре в работата ми.

Гинка Тодорова, община Добрич

За мен най-полезни бяха лекциите, които са пряко свързани с разработването на общинския план за действие по изменение на климата,

тъй като изготвянето на програмите и проектите за изпълнение на този план и осигуряването на финансиране са най-важните задачи от цялата дейност на общината за противодействие на изменението на климата. Въпреки че за мен тази материя бе съвсем непозната, като цяло сесиите и упражненията бяха достъпни и възможни за усвояване. Преценявам сесията за източниците на финансиране като по-трудна, тъй като в нея се борави с икономически показатели, които най-пряко засягат основната част на даден проект. Смятам, че е необходимо да се предвиди повече време за работа с примерите и за обсъждане различни възникнали проблеми. ☀

Информационната система на ЕкоЕнергия успешно се използва в Казахстан, Киргизстан и Македония

Калинка Накова

От началото на 2005 г. ЕнЕфект положи нов етап в дългосрочното сътрудничество с норвежката консултантска фирма "ЕНСИ Интернешънъл", която ръководеше обучението на общински ръководители и специалисти в България през периода 1999-2003 г. Същата фирма, в сътрудничество с ЕнЕфект и Техническият университет в София, разработи актуализирана версия на софтуера за енергийни обследвания "Ключови стойности", съобразен със специфичните климатични условия в България и с най-новите директиви на Европейския съюз в областта на енергийната ефективност на сградите.

Със съдействието на "ЕНСИ Интернешънъл" са създадени центрове за енергийна ефек-

тивност и ефективно използване на водите в Русия, Молдова, Казахстан, Киргизстан, Армения и Грузия. Специалистите от централните работят с общинските специалисти в своите страни в областта на енергийната ефективност. В тези центрове "ЕНСИ Интернешънъл" изпълнява дългосрочна програма за чиста продукция и енергийна ефективност. Първият модул на програмата е съсредоточен върху общите понятия за енергийна ефективност и същността на енергийните обследвания на общински обекти. От 2006 г. в програмата се включва втори модул, наречен Общински план за енергийна ефективност. В рамките на този модул е необходимо да се създаде и поддържа база

данни за енергопотреблението в общинските обекти. "ЕНСИ Интернешънъл" реши да използва създадената през 2000 г. Информационна система за наблюдение на енергопотреблението в общинските обекти на общините от ЕкоЕнергия. За тази цел софтуерната платформа бе преработена, допълнена и адаптирана от ЕнЕфект.

Руската версия на Информационната система на ЕкоЕнергия бе представена в края на април 2005 г. на учебни семинари в Алмати, Казахстан, и Бишкек, Киргизстан, от Калина Накова, координатор на ЕкоЕнергия. Бяха обучени специалисти от Центъра за енергийна ефективност и чисто производство в град Алмати и специалисти от Бишкекската демонстрационна зона за енергийна и водна ефективност и от община Бишкек.

През октомври в Скопие бе открита първата сесия на шестмесечен учебен курс по общинско енергийно планиране, подкрепен от Министерството на външните работи на Кралство Норвегия. В този курс се обучават общински специалисти и ръководители и технически специалисти от Техническият университет "Кирил и Методий" в Скопие. Встъпителната лекция за поуците от дейността на българската общинска мрежа за енергийна ефективност бе представена от Здравко Генчев, изпълнителен директор на ЕнЕфект и ЕкоЕнергия. В началото на ноември участниците в курса бяха обучени да работят с македонската версия на Информационната система. Проблемите на общините в Македония са сходни с тези на българските общини и като използват опита на общините от ЕкоЕнергия, македонските общини могат да изградят своите бази данни за енергопотреблението в общинските обекти.

Очаква се сътрудничеството между ЕНСИ, ЕнЕфект и ЕкоЕнергия да продължи и през 2006 г. с нов модул, който включва разработването на общински енергийни програми. При обучението по тази тематика ще се съблюдават методиката и учебните материали, използвани от ЕнЕфект и ЕкоЕнергия в България. 🌱

Семинар за общински специалисти

Проведеният на 6 и 7 октомври 2005 г. в парк-хотел "Витоша" в София учебен семинар предостави възможност на общинските специалисти да придобият основни знания и умения за изпълнение на общински политики по изменение на климата. Освен теоретични лекции, семинарът включваше редица работни дискусии, в които общините сами поставяха основите на бъдещите програми по изменение на климата, като очертаваха техните цели и области на въздействие, а също и организацията на разработването и изпълнението им. Предвидени бяха практически упражнения за определяне на базовата линия и изчисляване на намалените емисии на парникови газове.

На семинара присъстваха 26 специалисти от 18 общини. Семинарът бе открит от Ричард Шакълтън, втори секретар на британското посолство в София, и Здравко Генчев, изпълнителен директор на Общинската мрежа за енергийна ефективност

ЕкоЕнергия. Гости лектори на семинара бяха Миля Димитрова от Министерството на околната среда и водите и Максим Вергейчик от Програмата на ООН за развитие.

Участниците оцениха изключително високо семинара и предложиха той да бъде началото на поредица от подобни срещи, които да спомогнат за изграждане на капацитет в българските общини за осъществяване на дейности в областта на изменението на климата. 🌱

Завърши традиционният годишен конкурс на Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия, обявен в началото на 2006 г. на тема: Дейности на общините в изпълнение на задълженията им, произтичащи от Закона за енергийната ефективност.

Всички общини в страната можеха да участват в конкурса, като представят накратко информация за дейностите за повишаване на енергийната ефективност, които са осъществили през периода 2000-2004 г. В конкурса взеха участие 15 общини: Габрово, Горна Малина, Горна Оряховица, Гурново, Добрич, Козлодуй, Криводол, Лом, Ново село, Павликени, Пещера, Попово, Родопи, Самоков и Съединение.

Комисията за оценка, състояща се от представители на общините Белене, Айтос и Ловеч, както и на Агенцията за енергийна ефективност и ЕнЕфект, проведе заседанието си по кореспондентски път. Всеки член от комисията попълни своите оценки в електронна таблица за оценка, съдържаща осем критерия. Въз основа на оценките бяха излъчени следните победители:

- Първо място: община Лом
- Второ място: община Козлодуй
- Трето място: община Криводол

В този брой представяме на вашето внимание дейностите, осъществени от победителя в конкурса - община Лом.

Информация за дейностите на община Лом за повишаване на енергийната ефективност, осъществени през периода 2004 - 2005 г.

През 2005 г. община Лом разработи дългосрочна Общинска програма за енергийна ефективност за периода 2005-2010 г., която бе приета от Общинския съвет. В нея са посочени приоритетите - целеви групи и обекти, както и необходимите инвестиции за осъществяването ѝ. Разработени са финан-

сов план и организация за изпълнение, наблюдение и контрол за предстоящите пет години. През този период община Лом предвижда да санира девет общински сгради - четири училища, четири детски градини и общинската болница МБАЛ "Св. Николай Чудотворец". Освен това се предвиждат пог-

Кметицата на Лом, г-жа Пенка Пенкова, представя идеен проект за производство на енергия от биомаса и внедряване на иновационни екотехнологии в общината

държане на информационната система и анализ на енергопотреблението в обектите, създаване на местни кадри и институции, детайлни енергийни обследвания на седем сгради с площ над 1000 м², подлежащи на сертифициране според ЗЕЕ, и разработване на бизнес-планове за финансиране. Общата стойност на включените в програмата дейности е 1 140 500 лв.

Периодично през последните години общински специалисти са били обучавани, като подготовката им винаги е била във връзка с изпълнението на практическите мерки и текущи задачи, свързани с енергийната ефективност в общинските обекти. За комплексното изпълнение на приетата общинска програма за енергийна ефективност е сформиран екип с участието на зам.-кмета по строителните дейности, главния инженер, старши специалист в отдел "Програма за общинско развитие", както и строителен инженер и инвеститорски контрол към общинската администрация.

Общинският отговорник за енергийна ефективност инж. Мария Живкова е водеща фигура в пропагандирането на енергийната ефективност и провеждането на политиката на общината за енергоспестяване и постигане на икономически и екологични ползи. Тя организира създаването и поддържането на информационната база за енергопотреблението в общината, която съдържа информация за основните характеристики на общинските обекти и за консумацията на енергия. Данните са въведени в програмния продукт на ЕкоЕнергия за следене на енергопотреблението в общинските обекти. По време на изпълнението на програмата базата данни ще се поддържа редовно, за да може да се прави сравнение за консумацията на енергия след въвеждането на енергийно ефективни мерки.

Базата данни на община Лом съдържа информация за 57 общински обекта - 10 административни сгради, 12 училища, 12 ОДЗ, една сграда за младежки дейности, едни детски ясли, една болница, едно здравно заведение, три обекта на "Социално осигуряване и грижи", шест обекта на културата и 10 системи за улично осветление и за енергопотреблението в тях за 2002, 2003 и 2004 г. Основните използвани горива са: нафта за отопление (63%), електроенергия (24%), въглища (7%) и дърва (1%). Нафта за отопление се използва предимно в град Лом. Основното гориво по селата са дървата и въглищата. Тези данни могат да се използват за основа на информационната база.

В бюджета на общината за 2006 г. са предвидени 193 хил. лв. за повишаване на енергийната ефективност в общински обекти. Голяма част от средствата в размер на 108 хил. лв. се отпуска за ремонт на котли в две детски градини, Трето ОУ и сградата на общинската администрация. За рехабилитация на уличното осветление в четири села и града са предвиджани 55 хил. лв. Общината ще съфинансира с 30 хил. лв. санирането на Дома за възрастни хора с физически увреждания в местността "Чучурката". За енергийна ефективност през 2007 г. се предвиджани 303 500 лв., а от 2008 до 2010 г. общината ще заделя по 203 500 лв. годишно от собствени приходи.

Информация за дейностите на общината за повишаване на енергийната ефективност и резултатите от тях се разпространява чрез местните медии - частния вестник "Ломпрес", кабелната телевизия "Евроком", и централния печат - вестниците "Труд", "Стандарт" и др. За популяризиране на добри практики в областта на енергийната ефективност, енергийния мениджмънт и санирането на обществени и частни сгради бяха използвани луксозните издания с цветен печат на "Енемона" АД - Козлодуй, основен партньор на община Лом. Опитът на общината от изпълнението на проекти за енергийна ефективност намери достойно място в Информационния бюлетин на Фондацията за реформа в местното самоуправление, бр. 2 за 2006 г.

В резултат от осъществяването на проекти за енергийна ефективност в община Лом през 2004 и 2005 г. са постигнати следните икономии на енергия и средства:

1. Проект "Инженеринг и осъществяване на енергоспестяващи мероприятия в ЦДГ "Червената шапчица" в град Лом". Общата площ на санираната сграда е 668,84 м², а общият обем - 5 991,88 м³. Финансирането е чрез ЕС-КО-договор за инженеринг - 115 782 лв. с гарантиран резултат с изпълнител Енемона АД, Козлодуй. Срок на откупуване - 5 години и 9 месеца. Гарантираните годишни икономии са 318 150 kWh и 20 136 лв..

2. Проект "Екологосъобразна и енергоспестяваща рехабилитация на външно изкуствено осветление на град Лом", който включва 129 улици и 4 парка, в които 1639 улични и 103 паркови осветителни тела са подменени с натриеви лампи с високо налягане. Финансирането е с безлихвен кредит за 458 106 лв. от ПУДОС на МОСВ. Очакваните икономии от двата етапа на проекта възлизат на 1 716 002 kWh и 232 892 лв. годишно. Изпълнител е Енемона АД, Козлодуй.

3. Проект "Слънчеви колектори в МБАЛ-Лом ЕООД за подгряване на вода за битови нужди", осъществен през юли 2005 г. с монтаж на слънчева система от 18 слънчеви колектора за подгряване на топла вода на покрива на болничното заведение на площ 294 м². При недостиг на слънчева радиация се включва котелът на нафта, която подгрява водата до 550С. Разработен е и байпасен кръг, който от-

вежда затоплената до 900С вода в системата за отопление, за да подобри ефикасността на системата. Инвестицията е 35 хил. лв. и се изплаща за четири години. Ако се приеме за база средният разход за гориво (нафта) през слънчевите месеци на 2004 г. (април-септември) очакваната икономия е 13 хил. лв. годишно, т.е. 45%. Годишната икономия от подгряването на топлата вода е 8775 лв.

4. Проект "Енергоспестяващи мероприятия в СОУ "К. Фотинов" в Лом", построено през 1966 г. Финансирането се осигурява чрез пилотния проект "Енергийна ефективност в държавни и обществени сгради - здравеопазване, образование, култура" на МОН. Енергоспестяващите мерки са на стойност 210 793 лв. Свързаните и съпътстващите дейности на стойност 81 728 лв. се финансират от община Лом. Общата застроена площ е 1707 м² и отопляем обем 15148 м³. Общият брой на учениците и персонала е 740 души. След подробно енергийно обследване са подбрани шест вида енергоспестяващи мерки, които са комбинирани в пет различни пакета. Срокът на откупуване е 6,75 години. Очакваните икономии са 120 795 kWh и 14 183 лв. годишно.

5. Петият енергоспестяващ проект "Саниране на сградата на Община Лом" е осъществен по програма "Красива България" от Енемона АД, София. Санирани са 1189 м² площ от четириетажната сграда и са подменени 263 м² дограма (100 %). Ремонтът възлиза на 120 хил. лв., а изпълнител е Енемона АД, Козлодуй. До момента икономията от средства за отопление е 40 %.

Според разработената програма в рамките на пет години са предвидени 38 хил. лв. за енергийно обследване на девет сгради, публична общинска собственост, подлежащи на задължително сертифициране по Закона за енергийната ефективност. Това обикновено са средства, заделени от местни приходи.

Успоредно с планираните в програмата дейности, община Лом подписа Хартата за включване в кампанията Дисплей на европейската мрежа Енержи-Сите. Така общината ще предостави на вниманието на гражданите информация за енергийните характеристики на общинските сгради и емисиите на СО₂, свързани с енергопотреблението в тях, както и потреблението на вода. Изготвянето и отпечатването на плакат за енергийните характеристики на всяка сграда ще бъде най-добрата агитация за енергийно ефективно поведение на институции и граждани занапред.

Община Лом е разработила идеен проект за производство на енергия от биомаса, с който кандидатства пред ПРООН и ГЕФ за финансиране през 2006 г. Предвижда се изграждане на инсталация с енергийно-топлинен блок за производството на биогаз, електрическа и топлинна енергия от селскостопански отпадъци, а също от т. нар. енергийни култури, каквато е слонската трева. Необходимата инвестиция възлиза на 4 680 624 лв. с приблизителен срок на откупуване пет години.

ЕкоЕнергия - необходимият партньор

Нови задачи и предизвикателства пред ЕкоЕнергия

Настоящата 2006 година е последната година от първото десетилетие на Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия. Следващата годишна конференция на мрежата, която ще се проведе през пролетта на 2007 година, ще отбележи десетата годишнина на мрежата. Тя ще приеме насоки за нейното развитие през следващите години в условията на редовно членство на България в Европейския съюз.

1997

Социално-икономическа рамка

ЕкоЕнергия бе основана през 1997 г. в сложна и противоречива социално-икономическа и политическа обстановка. Неопределената национална политика в областта на енергийната ефективност и крехките наченки на национални институции се съпътстваха от изключително неблагоприятна финансова среда. Общинските сгради и системите за улично осветление бяха в тежко състояние, а знанията и уменията на общинските ръководители и специалисти в областта на енергийната ефективност - твърде ограничени. Всичко това правеше невъзможно изпълнението на каквито и да било общински проекти с банково финансиране и възпрепятстваше развитието на пазара за енергийна ефективност.

В тези условия първостепенната цел пред новосъздадената общинска мрежа за енергийна ефективност бе да се справя с многобройните пречки пред инициативите и проектите за повишаване на енергийната ефективност в общините. За да изпълни тази цел, мрежата си постави три основни задачи.

1997 - 2006

Дејности и постижения

Първата основна задача бе във всяка община от мрежата да се формулира и провежда последователна общинска политика за повишаване на енергийната ефективност. За тази цел ЕкоЕнергия изгради свои местни структури и въведе информационна система за енергопотреблението в общините от мрежата. Далеч преди Законът за енергийната ефективност да постанови това като задължителна практика, бяха разработени над 40 пилотни общински енергийни програми. Установени бяха стратегически партньорства с основните участници в процеса на енергоспестяване - АЕЕ, НСОРБ, компании за енергийни услуги и др.

Втората основна задача бе да се намалят разходите за енергия в общинските обекти на крайно потребление. За тази цел бяха положени усилия за изграждането на специфични знания и умения у местните специалисти и ръководители. Чрез различни донорски програми бе оказано съдействие за разработването на серия от пилотни и други инвестиционни инициативи и за мобилизирането на финансиране за тяхното изпълнение.

Сравнително по-малко усилия бяха съсредоточени в изпълнението на третата основна задача - да се съдейства за намаляването на

разходите за енергия на домакинствата и на малките и средните предприятия в общините. Проведени бяха ограничен брой информационни кампании сред населението, учениците и учителите, както и в отделни жилищни сгради. Подпомогнати бяха отделни пилотни проекти в предприятията на основата на партньорства с общините.

2006

Нови предизвикателства

В навечерието на второто десетилетие на ЕкоЕнергия социално-икономическата рамка и политическите условия в страната са твърде различни от тези, при които мрежата започна своята дейност. От 2004 г. действа нов Закон за енергийната ефективност, разработени са Национална дългосрочна и Национална краткосрочна програма за енергийна ефективност. Освен утвърдените национални институции по енергийна ефективност съществуват Областни съвети и Общински бюра за енергийна ефективност. От 2005 г. е в действие тристранно споразумение за сътрудничество и съвместни дейности между ЕкоЕнергия, НСОРБ и АЕЕ в подкрепа на енергийната ефективност и устойчивото развитие. В страната действат многобройни стабилни и агресивни финансови институции. Все повече качествени проекти се предлагат за банково финансиране. Създава се благоприятна обществена нагласа към дейностите за повишаване на енергийната ефективност, което допринася за разкриването на значителен потенциал за нови проекти в общините. Същевременно общественят натиск за постигане на нормативните изисквания в сградите по отношение на отоплението и осветлението и в откритите пространства по отношение на осветлението непрекъснато се увеличава.

Изискванията, които предстоящото членство на България в Европейския съюз поставя, неизбежно насочват вниманието към слабите места в общата социално-икономическа рамка, които все още формират трудно преодолими бариери пред дейностите за повишаване на енергийната ефективност. Една от най-сериозните пречки продължава да бъде слабо развитият пазар за енергийни услуги. Тази слабост се изостря от все още недостатъчните знания и умения на специалистите и ръководителите в общините, от почти пълната липса на достатъчно подготвени енергийни мениджъри.

Същевременно интегрирането на България в европейските общности поставя нови

предизвикателства пред страната. Едно от тях е посрещането на високите изисквания на новото национално законодателство (ЗЕЕ, ЗУТ, ЗОП, ЗОС, ЗОД, проектозаконали за ЗЕС, ЗЖСК, Националната програма за обновяване на жилищните сгради и др.). Друго сериозно предизвикателство са изискванията на новата европейска Директива за енергийната ефективност и енергийните услуги (задължителни годишни икономии от 1%), Директивата за енергийните характеристики на сградите, ангажиментите по отношение на ВЕИ, парниковите газове и др.). Същевременно българските общини получават все по-широки възможности за достъп до източници за финансиране на проекти за енергийна ефективност, в т.ч. местни и европейски фондове.

2007 - 2013

Нови задачи

Като се изхожда от сегашната социално-икономическа рамка и произтичащите от нея нови предизвикателства, през периода от 2007 до 2013 г. ЕкоЕнергия би трябвало да се насочи към стратегическата задача да съдейства за ускореното приобщаване на българските общини към практиките в европейските общини. За изпълнението на тази стратегическа задача могат да се планират разнообразни конкретни задачи, на основата на които да се изгради реалистичен план за действие. Ефектът от тяхното изпълнение ще е толкова по-голям, колкото повече те отговарят на новите предизвикателства и същевременно се основават на постигнатото от мрежата до този момент. Успехът на мрежата в голяма степен ще зависи и от това доколко нейните задачи ще съответстват на специфичната ѝ структура и възможности, както и на достъпния ѝ инструментариум за въздействие.

Задачите на ЕкоЕнергия и дейностите, свързани с тях, могат да се организират в следните основни направления:

Нови задължения и възможности. Няма съмнение, че членството на България в Европейския съюз ще постави нови задължения пред общините, като същевременно ще открие и нови възможности за посрещането им. Във връзка с това ЕкоЕнергия би трябвало да съдейства на своите членове да се запознават с европейски директиви, програми и проекти в областта на енергийната ефективност и устойчивото развитие. Специално внимание трябва да се отдели на улесняването на достъпа на българските общини до инвестиционно финансиране и в частност до съществуващи местни финансови източници, до Фонда за енергийна ефективност, до финансиране от трети страни и от търговски банки. Улесняването на достъпа до европейските фондове ще остане важен приоритет в дейността на мрежата.

Политика за енергийна ефективност и устойчиво развитие. Ще продължи утвърждаването на местното енергийно планиране като основен инструмент за упражняване

на енергийната политика на общините. Във връзка с това ще се развива информационната система за енергопотреблението и ще се насърчава по-активното ѝ използване. По-нататъшната квалификация на общински ръководители и специалисти и разработването на специализирани учебни помагала за традиционно и дистанционно обучение и самообучение ще останат първостепенни приоритети в новите работни планове на ЕкоЕнергия. Планираното създаване на специализиран учебен център по устойчиво развитие и енергийна ефективност в УАСГ се очаква да се превърне в основен инструмент за изпълнение на тази приоритетна задача. Пилотните общински енергийни програми и постоянната техническа помощ по местно енергийно планиране ще служат като мостове към реално инвестиционно планиране за енергийна ефективност и устойчиво развитие. Мрежата може значително да разшири обхвата на техническата помощ, която ще оказва на общините в областта на общинската инфраструктура (енергийния и водния сектор), в производството и услугите, в социалната политика и в други области.

Пазар за енергийна ефективност. Формирането и развитието на пазара за услуги, материали, изделия и технологии за енергийна ефективност е задача, която надхвърля възможностите на ЕкоЕнергия. Но улесняването на общините да участват в този пазар, като извличат максимални ползи от това, е реалистична и важна задача на ЕкоЕнергия. Тя трябва да продължи да насърчава публично-частните партньорства в областта на устойчивото развитие и енергийната ефективност с участието на общини и да подпомага сътрудничеството на общини с фирми за енергийни услуги. Специални усилия трябва да се положат за подпомагането на трансграничното сътрудничество и за улесняването на местни и чуждестранни инвестиции за устойчиво развитие и енергийна ефективност в общините.

Сертифициране на общински сгради. Дейностите в това направление ще продължат да заемат важно място в бъдещите програми на ЕкоЕнергия. Тенденцията за разширяване на обхвата на влиянието на Директивата за енергийните характеристики на сградите неизбежно ще се отрази и на националната практика и мрежата трябва да има готовност да посрещне тези предизвикателства. Същевременно чрез тези дейности ще се отговори и на острата необходимост от неотложно обновяване на общинските сгради, на жилищния сграден фонд и на сградите на малките и средните предприятия на територията на българските общини. Мрежата може да допринесе за установяването на реалните възможности на общините да изпълнят изискванията на новия Закон за енергийната ефективност и значително да улесни сертифицирането на общинските сгради на основата на водещи европейски програми и практики.

Норми на обществено поведение. Все повече внимание ще се отдели на възможността ЕкоЕнергия да влияе върху поведението на крайните консуматори на енергия. Ще се насърчава включването на мрежата или на отделни общини в кампании на Европейския съюз, каквито са кампаниите Дисплей, Зелена светлина, Мобилни общности, Устойчива енергия за Европа. Целесъобразно е да се инициират и собствени информационни кампании на мрежата, като например за цялостно саниране на жилищния сграден фонд, за използване на енергоспестяващи електрически уреди и др. ЕкоЕнергия ще продължи да насърчава нови форми на обслужване на населението, включително изграждането на общински и регионални консултативни центрове по енергийна ефективност.

Организация на дейността. Изпълнението на новите задачи на ЕкоЕнергия ще изисква по-нататъшно усъвършенстване и укрепване на нейната вътрешна структура и организация и обновяване на формите на взаимодействие и сътрудничество между общините в мрежата. Специално внимание ще се отдели на връзките на мрежата с общинските и областните администрации и с Областните съвети по енергийна ефективност. Ще продължи утвърждаването

на общинските отговорници по енергийна ефективност като ключови участници в процесите на устойчивото развитие на общините и регионите. Ще се активизира и усъвършенства вътрешният обмен на информация и опит между общините членки на мрежата на основата на съвременни средства за комуникация. Ще се утвърждават нови типове продукти от дейността на ЕкоЕнергия - общи проучвания и становища, съвместни проекти, обединени действия. Периодичните общи организационни прояви на мрежата ще следват нови форми на организация и провеждане, ще се утвърждават нови форми на отчитане на дейността.

На основата на така очертаните нови приоритети на дейността на ЕкоЕнергия през следващите години е разработен проект на годишен работен план за дейността на мрежата, който ще се разгледа и утвърди на предстоящата годишна конференция в София. Изпълнението на този работен план неизбежно ще приближи времето, когато ЕкоЕнергия ще се утвърди като необходим партньор на всички български общини в усилията им за постигане на устойчиво развитие и решително повишаване на енергийната ефективност.

Кметове и заместник-кметове на общини от ЕкоЕнергия отговарят на въпроса:

Как ЕкоЕнергия може да подпомогне политиката на общината за устойчива енергия и енергийна ефективност?

Петър Дулев, кмет на община Белене

ЕкоЕнергия може да подпомогне политиката на общината за устойчива енергия и енергийна ефективност чрез:

- Създаване на местни институции и кадри с необходимите знания и умения, които са крайно необходими за разработването и изпълнението на общинските програми за енергийна ефективност.

- Обмяна на опит и информация между общините за повишаване на енергийната ефективност с цел постигане на устойчиво равновесие.

- Изграждане на база данни за наблюдение на енергопотреблението в общинските обекти с помощта на програмния продукт на ЕкоЕнергия, което дава възможност да се изведат приоритетите за всяка една община.

- Популяризиране на постиженията, изводите и натрупания опит от проектите в демонстрационната зона за енергийна ефективност в Габрово и в други общини. Това дава възможност да започне промяна на нагласата на местната власт и населението по проблемите на опазването на околната сре-

да и енергийната ефективност, като част от устойчивото развитие на общините.

- Помощ на общините при изпълнение на задълженията им по Закона за енергийната ефективност за въвеждане на енергоспестяващи мерки и използване на възобновяеми енергийни източници.

- Съвместни партньорски усилия в рамките на ЕкоЕнергия да се справим достойно с предизвикателствата пред общините, свързани с присъединяването на България към Европейския съюз.

Детелина Николова, кмет на община град Добрич

Членството в Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия допринася за утвърждаването на енергийната ефектив-

ност като важен компонент на политиката за устойчиво развитие на община Добрич.

Какво очакваме занапред:

- с обединените усилия на общините и секретариата на мрежата да продължим дейностите за повишаване на енергийната ефективност като средство за разрешаване на важни национални задачи на енергийната и

екологичната политика и за постигане на устойчиво развитие;

- да създадем условия за намаляване на бюджетните разходи на общините за енергия, като спестените средства се използват за финансиране на други приоритетни обществено полезни дейности;

- съвместно да организираме и популяризираме програми за намаляване на разходите за енергия на крайните потребители.

Благовеста Дедова,
зам.-кмет на община
Самоков

Партньорството на община Самоков с ЕкоЕнергия създава благоприятни възможности за утвърждаване

на енергийната ефективност като средство за решаване на проблемите в областта на устойчивото развитие, енергийната политика и политиката за опазване на околната среда. Пречките за повишаване на енергийната ефективност произтичат от недостатъчната ангажираност на институциите, недостига на финансови средства, знания, умения и информация. ЕкоЕнергия дава възможност за преодоляването на тези негативни фактори, като подпомага общините в изготвянето на програмите за енергийна ефективност, създаването на проекти за енергийна ефективност, подпомага обмяната на опит между членовете на мрежата и допринася за развитието на местните специалисти, работещи в областта на енергийната ефективност.

ЕкоЕнергия работи много успешно за провеждането на целенасочена енергийна политика, за възможността местните власти да влияят върху националната енергийна политика. И най-вече подпомага общините с проекти и програми за повишаване на енергийната ефективност и насърчаване на използването на енергийните източници. По този начин общините намаляват разходите си за енергия в общинските сгради.

Димитър Дерवेशев,
кмет на община Лясковец

Като член на ЕкоЕнергия общината получи помощ за разработването на Общинската програма за енергийна

ефективност за периода 2005 - 2007 г., която предвижда въвеждане на енергоспестяващи мерки в сградния фонд, общинска собственост и реконструкция на уличното осветление. Така ще се намалят бюджетните разходи за енергия, ще се подобрят социално-икономическите показатели и условията на живот в общината.

От ЕкоЕнергия общината очаква да получава актуална и компетентна информация, както и възможност да се запознае с опита

на други членове на мрежата в сферата на енергийната ефективност. Обученията по енергийно планиране и управление, както и предоставянето на необходимите инструменти за изграждане на база от данни за наблюдение на енергопотреблението в общинските обекти са първата стъпка на общината към самостоятелно решаване на задачите, свързани с прилагането на мерките за енергийна ефективност.

Членството на община Лясковец в ЕкоЕнергия е възможност за получаване на компетентна помощ и съдействие при разработването на проекти и избора на схеми за финансиране на предвидените дейности за повишаване на енергийната ефективност и позволява на общината от пасивен наблюдател да се превърне в активен участник в разрешаването на енергийните проблеми.

Тодор Ненов, заместник-кмет на община Попово

За да постигнем по-добри резултати от дейностите за повишаване на енергийната ефективност в община Попово, очакваме ЕкоЕнергия:

- Най-малко три пъти в годината да организира координационни срещи между ръководството на мрежата, водещи специалисти и представители на общините, които работят по проблемите на енергийната ефективност.

- Редовно да предоставя на общините, които членуват в ЕкоЕнергия, актуална информация за нови постижения и мероприятия в областта на енергийната ефективност.

- Да посредничи за осъществяване на връзка между общините и водещи фирми и специалисти, показали реални резултати при изпълнението на проекти за икономия на енергия.

- Да съдейства за разширяването на обхвата на Общинската мрежа и Общинските комиси по енергийна ефективност не само върху обекти, изключителна общинска собственост, но и върху други фирми и стопански обекти на територията на общините.

- По-таясно да си взаимодейства с областните съвети по енергийна ефективност.

Община Попово с готовност ще приеме всякаква помощ от страна на Общинската мрежа ЕкоЕнергия за осъществяване на дейности, свързани с:

- въвеждане на технологии за използване на биогаз - в момента в общината се събират данни от фирмите източници на неоползотворени растителни и животински отпадъци;

- изграждане на слънчеви колектори в детски градини и МБАЛ;

- оборудване на обществени сгради и охраняеми открити площи с датчици за включване на осветлението при наличие на подвижен обект;

- проучване на възможностите за използване на термолумпи в някои промишлени обекти и водоизточници от дълбоки сондажи;

- типови разработки за саниране на жилищни сгради с използване на топлоизолационни материали (тип STYROFOAM)]

- монтиране на когенератори и тригенератори при техническа и икономическа целесъобразност за газифицирани енергийни обекти;

- набавяне на информация от националния информационен масив за интензивност на ветровете на територията на община Попово с оглед на монтирането на ветрови генератори.

Община Попово изразява категорична готовност да участва в организирането и осъществяването на пилотни иновационни проекти в областта на енергийната ефективност.

Йордан Иванов, заместник-кмет на община Криводол

Община Криводол е сред утвърдените членове на Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия. Участието в дей-

ността на мрежата ни даде възможност да се обучим да изготвяме собствени програми за енергийна ефективност, да ги защитаваме и осъществяваме в съответствие със Закона за енергийната ефективност, т.е. реално да провеждаме политиката на общината за устойчива енергия и енергийна ефективност. Тъй като дейността в областта на енергийната ефективност вече доста се разшири, за в бъдеще е необходимо поне още двама специалисти от общината да се подготвят чрез обучение за тази дейност. Една от новите и най-интересни инициативи в тази насока е кампанията Дисплей.

Членството на общината в ЕкоЕнергия е една много полезна и перспективна стъпка. То ни дава възможност на основата на натрупания опит и събраната информация в рамките на мрежата да изпълняваме проекти за енергийна ефективност, като се съпоставяме с други общини. Тук е мястото да кажем, че в последно време останалите общини от областта се съобразяват и съизмерват с нас. Чрез ЕкоЕнергия ние получаваме информация за изпълнение на сходни на нашите проекти в други общини, за различни схеми на финансиране, а също оказване на помощ при извършване на енергийно обследване. Всичко това е залегнало в енергийната политика на нашата община за периода до 2007г.

Изключително сме удовлетворени, че успяхме да разработим общинска програма за енергийна ефективност, да убедим общинските съветници и да покажем на гражданите на общината ползите от ефективността, които плодове берем сега. Вече сме разработили и изпълнили три проекта - в СОУ "Св.св. Кирил и Методий", ОДЗ "Славейче" и в уличното осветление в общината - подмяна на лампите с енергоспестяващи. През настоящата 2006 г. в Културния дом предстои осъ-

осъществяването на следващия ни проект, който вече е разработен. До края на 2007 г. се предвижда подготовката на още проекти и бихме желали ЕкоЕнергия да продължава да ни подпомага в изпълнението на политиката на общината за устойчива енергия и енергийна ефективност. От секретариата на мрежата ЕНЕфект очакваме конкретна помощ в осъществяването на дейностите за енергийна ефективност чрез кампанията

Дисплей. Тази кампания е много необходима за бъдещото ни интегриране в Европейския съюз по линия на енергийната ефективност. Накрая бих искал да заявя, че Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия има изключително значение както за общините, така и за регионите и благодарение на това днес нашата община провежда настоятелно своята политика за подобряване на енергийната ефективност. ☀

Общински отговорници за енергийна ефективност споделят

Какво очаквате от ЕкоЕнергия?

Даниела Христова,
община Варна

Очакваме провеждане на срещи и семинари, разнообразна информация в областта на енергийната ефективност, информация какво е

направено в другите общини, организиране на посещение на обекти, в които са изпълнени проекти за енергийна ефективност.

Иван Митев,
община Свищов

Очаквам ЕкоЕнергия да помогне на община Свищов да успее да повиши енергийната ефективност и да намали разходите си за енергия.

Очаквам общината да получава информация, методическа и технологична помощ, съдействие за разработване на общинска програма и проекти за енергийна ефективност, както и обучение по общинско енергийно планиране и управление.

Очаквам ЕкоЕнергия да помогне за установяването и развитието на сътрудничество между общините, а също така и за създаването и поддържането на добри международни контакти.

Мариана Бангрова,
община Ловеч

Очаквам ЕкоЕнергия да допринесе за формирането и утвърждаването на политика за енергийна ефективност в общините.

Елена Анастасова,
община град Добрич

- Подпомагане на общините при разработването и изпълняването на проекти за енергийна ефективност;

- Координиране на процеса прехвърляне на съоръженията за външ-

но изкуствено осветление, съгласно §4, ал.8 от ПЗР на Закона за енергетиката, между общините и съответните електроразпределителни дружества;

- Оказване на съдействие на общините при решаване на конкретни задачи и въпроси, поставени от Агенцията по енергийна ефективност;

- Повишаване на знанията и уменията на общинските отговорници (звена) в съответствие с новите нормативни разпоредби в България, действащи в сферата на енергийната ефективност; европейските директиви; новите финансови възможности за реализиране на проекти от определени структурни фондове.

- Организиране на семинари за обучение и на работни срещи в различни общини, членове на ЕкоЕнергия, с цел представяне на опита на съответната община в областта на енергийната ефективност, т.е. на принципа "добри практики".

Кирил Кирилов,
община Павликени

Основна цел на община Павликени е да работи за повишаване на експлоатационните показатели на сградите и съоръженията чрез повишаване на енергийната им ефективност.

Един от пътищата за постигането на тази цел е присъединяването ни към ЕкоЕнергия. Нашите трудности, свързани с повишаването на енергийната ефективност, произтичат от недостига на финансови средства, умения, знания и информация. С помощта на ЕкоЕнергия се надяваме да съберем опита и знанията от други общини, които са с по-голям опит не само в осъществяването на проекти за енергийна ефективност, но и в използването на възобновяемите енергийни източници, които не бива да пренебрегваме.

С присъединяването ни към ЕкоЕнергия се надяваме да работим съвместно за повишаване на енергийната ефективност, като по този начин се присъединим към националната енергийна политика, намалим енергийните разходи, а икономисаните средства се

използват за нови енергоспестяващи мероприятия или друг вид дейности, като всичко това е свързано и с намаляване на вредните емисии в атмосферата.

Моско Москов,
община Горна Оряховица

Идеята за пестене на енергия в община Горна Оряховица се зароди още през 1996 г. Общината е сред учредителите на ЕкоЕнергия през февруари 1997 г.

През годините се създадоха много контакти на различни равнища, които спомагат за набиране на информация по различни въпроси, свързани с енергийната ефективност. Очаквам ЕкоЕнергия да продължи да помага за укрепване на тези контакти и за обмяна на опит между общините. Също така очаквам да се продължи политиката на общините за повишаване на енергийната ефективност, намаляване на разходите за енергоносител и реинвестиране на освободените средства или пренасочването им за други дейности.

Диана Калайджиева,
община Смолян

Община Смолян работи много добре за опазване на околната среда, а енергийната ефективност и опазването на околната среда са

взаимно свързани и трябва да се действат съвместно в двете направления. Полето за работа е голямо и това е достатъчно предизвикателство за нас. Тъй като сме убедени в добрите резултати от свършената досега работа в рамките на общинската мрежа, очакваме и разчитаме на опита и знанията, които можем да получим като член на ЕкоЕнергия. Очакваме в нейно лице да намираме консултанта и сътрудника при решаване на енергийните проблеми.

Иван Божков,
община Търговище

От ЕкоЕнергия очаквам да се включи по-активно в процеса на прилагане на изискванията на Закона за енергийната ефективност и наред-

бите за енергийно обследване и сертифициране на сградите. Участието на ЕкоЕнергия в този процес виждам в организирането на срещи и семинари за представяне на първите осъществени проекти в това направление. Полезно би било да се провеждат дискусии между общините за прилагането на изискванията на закона и наредбите към него, както и за начините за финансиране на проектите.

Надявам се, че ЕкоЕнергия ще продължи да представя новите тенденции и разработки в областта на енергийната ефективност и приложението им у нас. ☀

Нови проекти на Европейската комисия с участието на ЕНЕфект

Белите сертификати и енергийната ефективност

Димитър Дуков

Европейските институции (Комисията, Парламента и Съвета) обявиха новия си ангажимент и подкрепа за повишаване на енергийната ефективност в Европейския съюз. Изготвена беше нова директива за енергийната ефективност и енергийните услуги. Освен това, през 2005 г. бе публикувана Зелената книга за енергийната ефективност, която да действа като катализатор на новата европейска политика.

Инициативата за повишаване на енергийната ефективност в ЕС служи за постигането на различни цели. Намалената консумация на енергия води до повишаване на сигурността на доставките и до намаляване на емисиите на парникови газове. Въвеждането на нови енергийноэффективни технологии помага да се подобри конкурентността на европейската икономика и да се увеличи заетостта.

Схемата за търговия с бели сертификати е един от ключовите инструменти, които се очаква да подпомогне повишаването на енергийната ефективност в ЕС. Търгуемите бели сертификати не заместват съществуващите политики и мерки в тази област, а по-скоро се явяват тяхно допълнение. Чрез тях се цели да се постигнат формулираните цели с най-малки обществени разходи. Белите сертификати като представители на групата от пазарни инструменти, ще бъдат въведени, като се използва натрупаният опит в рамките на ЕС. Действащи подобни схеми са европейската схема за търговия с емисии и схемата за зелени сертификати за произход на енергията.

Въведените вече бели сертификати за енергийна ефективност в редица страни като Англия, Италия и Франция се основават на работна схема от задължения. Участниците на пазара, които обикновено са големи енергопреносни или енергоразпределителни предприятия, се задължават да постигнат определена степен на енергийна ефективност. Постигането на съответствие с целевите задължения, произтичащи от схемата, изисква да бъдат представени известно количество сертификати за енергийна ефективност. Сертификатите могат да бъдат генерирани с проекти за енергийна ефективност, които се различават от обичайната бизнес-практика на пазарните играчи. Сертификатите могат да бъдат използвани за покриване на собствените задължения за енергийна ефективност или да бъдат продадени на други задължени страни, ако те са повече от необходимите за постигането на съответствие. Трябва да се отбележи, че не е задължително схемата за бели сертификати да включва възможност за търговия с тях.

Белите сертификати ще могат да си взаимодействат активно с другите съществуващи схеми в рамките на политиките, прилагани в ЕС. Техният принос за генериране на

допълнителни икономии на енергия водят до намалено потребление на първична енергия и от там до намалени емисии на парникови газове. По този начин белите сертификати могат да намалят разходите на европейската схема за търговия с емисии.

Ефектът на повишена енергийна ефективност, предизвикан от белите сертификати, също така би могъл да намали общите разходи за постигане на европейската цел за повишаване на дела на възобновяемата енергия. В страните, където се прилагат субсидии за енергийна ефективност, схемата за бели сертификати ще намали нуждите от тях, в същото време обаче схемата ще намали и приходите от енергийни данъци. Ще бъде необходимо да се въведат допълнителни мерки, които да повишат прозрачността на пазара и да информират по-добре задължените страни и другите крайни потребители на енергия за възможностите за постигане на по-висока енергийна ефективност.

Въвеждането на схема за сертификати е сложна задача, която изисква значителна подготвителна работа. Фигурата показва схематично основните стъпки при изграждането на схемата.

Програмата Зелена светлина в новите страни членки на ЕС

Георги Чавдаров

Зелена светлина е доброволна програма, започнала през февруари 2000 г., съгласно която публични и частни организации поемат ангажимент към Европейската комисия да намалят енергията за осветление, като по този начин намалят съответно и вредните емисии на парникови газове. Настоящият проект към програмата Интелигентна енергия за Европа на ЕК е насочен към пренасяне на дейностите по програмата Зелена светлина в новите страни членки на Европейския съюз. Целта е до края на проекта, който е с продължителност 36 месеца, да се привлекат поне 110 нови партньори, които да приемат принципите на Зелена светлина, както и да се постигнат икономии на енергия 20 GWh годишно. Тези резултати ще бъдат постигнати чрез трансфер на съществуващите методики от 15-те страни членки на ЕС към новоприсъединените страни и различни маркетингови дейности.

Проектът се координира от чешкия Център за енергийна ефективност SEVEP и, освен ЕНЕфект, в него участват френската Агенция за енергийна ефективност и опазване на околната среда ADEME, румънската Агенция за енергийна ефективност ARCE, Екодома, Латвия, Латвийският енергиен институт, Словенската енергийна агенция, Институтът Йозеф Стефан, Словения, и полската Национална енергийна агенция.

На практика ползите от проекта ще надминат значително предвидените икономии на енергия, споменати по-горе. Очаква се проектът да даде тласък на програмата Зелена

светлина, да привлече много нови партньори и да постигне ефекта на снежната топка. Потенциалното въздействие на проекта ще бъде на две равнища: конкретни икономии на енергия от използването на по-ефективни осветителни тела и популяризиране на енергийната ефективност на пазарно равнище.

Конкретните резултати от проекта включват разработването на ръководство за потенциалните партньори и поддръжници, отпечатването на брошура, издаването на диск, актуализирането на интернет страницата на програмата, организиране на семинари и индивидуални консултации, представяне на конференции.

От България се очаква да бъдат привлечени най-малко 10 нови партньори на Зелена светлина и да се постигнат не по-малко от 6.21 GWh икономии на енергия годишно.

Зелените етикети и обществените поръчки

На 30 и 31 януари 2006 г. Берлинската енергийна агенция (БЕА) бе домакин на първата среща по проекта за въвеждане на зелени етикети при обществените поръчки. Проектът, чиято продължителност е 30 месеца, се изпълнява по програмата на Европейската комисия Интелигентна енергия за Европа и започна в началото на 2006 г. Освен ЕНЕфект и БЕА, която е координатор на проекта, останалите партньори са консултантските фирми V.&S.U. (Германия), Мотива и Ефеко (Финландия), ESV (Австрия), ЕНЕА (Италия), Институтът за архитектура и строителство (Словения), Будапещенският икономически и технологичен университет и Унгарският център за екологични проучвания, Екодома (Латвия), и Полската национална енергийна агенция.

Целта на проекта е да се увеличи използването на т. нар. зелени етикети или закупуването на уреди с по-висока енергийна ефективност при тръжните процедури в публичния сектор, в т.ч. общинския и частния сектор. По-конкретно това означава представяне на информацията и по-добро разбиране на ползата от енергийноэффективни уреди от страна на тръжните отдели на публични институции и частни фирми, разработване и широко разпространение на опростени и стандартизирани процедури за прилагане на зелените етикети при обществените поръчки, идентифициране на основните бариери за въвеждането на зелените етикети в тръжните процедури и набиляване на мерки за тяхното преодоляване, изпълнение на пилотни проекти и предприемане на стъпки за въвеждането на зелените етикети при обществените поръчки.

Очакваните конкретни резултати от проекта са анализ на съществуващите практики в страните участнички, както и на бариерите за въвеждането на зелените етикети при тръжните процедури; създаването на инструментариум, който да погпо-

могне използването на зелените етикети при закупуването на определени групи уреди, като компютърни системи, осветителни тела, превозни средства, строителни елементи и др.; осъществяването на 50 пилотни проекта и разпространение на информацията сред 40 хил. души, от които зависи вземането на съответните решения, и 500 отдела, занимаващи се с обществени поръчки в страните участнички; създаване на страница в интернет.

Само в резултат на изпълнението на пилотните проекти се очаква да се постигнат около 460 хил. kWh икономии на енергия и намаляване на емисиите на въглероден диоксид с 680 тона.

Мониторинг на електропотреблението в домакинствата

Проектът "Мониторинг на жилищни сгради с цел намаляване на консумацията на енергия и емисиите въглероден диоксид в Европа", известен като REMODECE (Residential Monitoring to Decrease Energy Use and Carbon Emissions in Europe) има за цел да подпомогне събирането и анализа на информация за консумацията на енергия в домакинствата на 25-те страни членки на Европейския съюз (ЕС-25) и двете страни кандидат-членки - България и Румъния.

Въпреки че са постигнати значителни подобрения на енергийната ефективност на домакинските електроуреди и осветлението, през последните 10 години консумацията на електроенергия в едно средно домакинство от страните от ЕС-25 се увеличава средно с 2% годишно. Някои от причините за това повишено потребление в жилищния сектор се свързват с подобряване на жизнения комфорт на домакинствата и използването на нови уреди с по-големи възможности, особено в новите страни членки на ЕС.

В рамките на проекта ще се проследят и анализират консумацията на електроенергия на различни видове домакински уреди, както и поведението на потребителите, равнището на комфорт в домакинствата и тенденциите в електропотреблението. Проектът ще оцени потенциала за икономии на електроенергия в жилищния сектор на европейските страни и ще даде препоръки за начините на постигане на икономии.

Цялостната координация на проекта се извършва от представителите на Университета Коimbra в Португалия. Участват представители на различни организации от Франция, Германия, Дания, Норвегия, Гърция, Белгия, Италия, Унгария, Чехия, България и Румъния, сред които френската Агенция за енергийна ефективност и опазване на околната среда ADEME, норвежката енергийна агенция SINTEF, Центърът за възобновяеми енергийни източници CRES, Гърция, чешкият Център за енергийна ефективност SEVEP,

Централноевропейският университет в Будапеща, Румънската агенция за енергийна ефективност ARCE.

Очакваните резултати от проекта са обновения база данни за консумацията на електроенергия в жилищния сектор в страните от Централна и Източна Европа, в т.ч. България и Румъния; новаторски методологии за наблюдение на електропотреблението, програмен продукт за сравняване на енергийното поведение на сходни домакинства в различните страни; препоръки за най-ефективните начини за намаляване на консумацията на електроенергия, без да се понижава комфорта.

Мониторинг на електропотреблението в нежилищни сгради

През последните 10 години консумацията на електричество в нежилищни сгради в обществения и частния сектор на 25-те страни членки на ЕС (ЕС-25) се увеличава с 3% годишно. Очаква се тази тенденция да се запази и през следващите 15 години при 2% годишно увеличение. В същото време липсват достатъчно данни за електропотреблението по групи консуматори като осветление, офис техника, вентилация, климатизация и др. Целта на проекта е да помогне за набавянето на надеждни данни посредством емпирични методи, да установи факторите, влияещи на консумацията на електроенергия (напр. техническо оборудване, характерно за даден сектор, поведение на потребителите и т.н.), да определи и да препоръча мерки за по-ефективно използване на електроенергията.

Проектът се координира от Института за иновационни изследвания Фраунхофер, Германия. Партньори, освен ЕнЕфект, са Институтът за енергийноэффективно проектиране на сгради към Техническият университет в Брауншвайг, Германия, Енергийната агенция на община Франкфурт, Френската агенция за енергийна ефективност и опазване на околната среда ADEME, Електристите във Франс, Институтът за проучване на ефективността на крайното енергопотребление eERG, Милано, Университетът в Коimbra, Португалия, Центърът за възобновяеми енергийни източници CRES, Гърция, Чешкият център за енергийна ефективност SEVEP, Централноевропейският университет в Будапеща, Румънската агенция за енергийна ефективност ARCE. Проектът започва през януари 2006 г. и продължителността му е 30 месеца. Предвиждат се следните дейности: събиране на наличните данни за всяка страна, анализ на качеството на данните и на методологиите за тяхното събиране, пилотни проекти в страните участнички, оценка на резултатите и подготовка на препоръки и мерки за подобряване на енергийната ефективност на сградите, които са обект на проекта, популяризиране на резултатите.

Основните резултати от изпълнението на проекта са създаването на надеждна база от данни за консумацията на електроенергия в съответните сгради и разработването на хармонизирана методология за мониторинг и анализи, която ще бъде проверена в избрани типични сгради в страните участнички. Резултатите ще бъдат широко разпространени сред собствениците и управителите на сгради, за да им помогнат при вземането на решения за инвестиции в мерки за енергийна ефективност. Проектът ще допринесе и за по-успешното прилагане на политиката и съответните директиви на ЕС за подобряване на енергийната ефективност на сградите и намаляване на емисиите на въглероден диоксид.

Политиката на ЕС спрямо домакинските електроуреди

В рамките на програмата Интелигентна енергия за Европа в началото на 2006 г. започна изпълнението на проекта "Прилагане на политиката на Европейския съюз за домакинските електроуреди в страните от Централна и Източна Европа". Проектът е с продължителност 30 месеца и има за цел да подпомогне страните от ЦИЕ да създадат подходящи условия за прилагане на политиките и постиженията на Европейския съюз за въвеждането и използването на енергийноэффективни домакински електроуреди.

Дейностите по проекта включват повишаване на капацитета по отношение на проверките и въвеждането в сила на съответното законодателство, въздействие върху пазара, сътрудничество между заинтересованите организации и институции. Очаква се от проекта да извлекат полза държавните органи, които имат отношение към въвеждането и прилагането на законодателството на ЕС, производителите и търговците на домакински електроуреди, а също и електроразпределителните дружества, които ще бъдат пряко засегнати от трансформирането на пазара.

Координатор на проекта е Чешкият център за енергийна ефективност SEVEP. Партньорат агенциите за енергийна ефективност на Полша, Румъния, Словакия и Австрия, френската Агенция за опазване на околната среда и управление на енергията (ADEME) и консултантската компания "Клинкенбърг Консултантс". От западните партньори се очаква да предадат натрупания опит в съответната област.

Проектът цели да доведе до значително повишаване на продажбите на домакински електроуреди от по-висок енергиен клас, което ще окаже влияние на намаляването на разходите на енергия и на емисиите на въглероден диоксид. В резултат от изпълнението на дейностите по проекта се предвиждат 3 TWh икономии на електрическа енергия за период от 10 години.

Използването на биомаса в българските общини

ЕнЕфект кандидатства в завършилия насоро кръг за предложения на проекти по европейската програма "Интелигентна енергия за Европа" за финансирането на проект, който има за цел да проучи възможностите за използване на биомаса в общини от участващите страни. Проектът (все още на етап предложение) се координира от Северната енергийна асоциация, Великобритания, а в изпълнението му ще си партнират организации от Ирландия, Норвегия, Румъния и България.

Очаква се проектът да отговори на нуждите на организациите от публичния сектор в страните членки и кандидат-членки на Европейския съюз за по-пълноценното използване на биомаса в отоплението, охлаждането и комбинираното производство на топлинна и електрическа енергия. Това ще се постигне чрез подготовката и публикуването на ръководства, създаването на инструментариум и съответната документация за публичния сектор, която ще помогне на тези организации да формулират и приложат практически стратегии за широкото използване на биомасата като по-чист и по-икономичен източник на енергия в сградния фонд. До споменатите материали и пособия ще се осигури лесен достъп посредством специализирана страница в Интернет, регионални и национални обучения и конференции. Ще се използва потенциалът на вече съществуващи мрежи и сдружения на общини, като ЕкоЕнергия. Ако бъде одобрен, проектът ще е с продължителност 36 месеца и ще допринесе за успешно осъществяване на европейските и националните политики за по-ефективно използване на енергийните ресурси и предотвратяване на измененията в климата.

Устойчиво развитие чрез общинско планиране

Калинка Накова

В края на 2005 г. ЕкоЕнергия получи покана от две шведски общини да се включи като партньор в подготовката на кандидатурата на проекта КОМПЛАН¹ (Дейности и стратегии за устойчива околна среда и растеж чрез общинско планиране), който се финансира от програмата "Интелигентна енергия за Европа 2005" в рамките на дейността "Местно общинско планиране за ефективно използване на ВЕИ и на енергията, произведена по традиционни методи, и управление на потреблението". Партньори по проекта са общини, агенции за енергийна ефективност и мрежи на общини от Швеция, Холандия, Великобритания, Италия, Испания, Латвия и България (ЕкоЕнергия).

Основната идея на този проект е, че в процеса на изграждане на устойчиво бъдеще е необходимо да се привлекат едновременно

общинските ръководства, политиците и участниците в общинския енергиен пазар - предприятията за производство и пренос на енергия, основните потребители на енергия, консултантите и др.

Проектът си поставя за цел да съдейства на общините за:

- разработване на енергийни стратегии за устойчива околна среда;

- разработване и изпълнение във всяка община на Общински планове за действие, основани на разработените енергийни стратегии, които ще включват конкретни действия, като инвестиционни планове и планове за действие за разпространяване на информация и обучение, за преодоляване на съществуващите пречки.

Предвиждат се следните дейности: описание на съществуващото положение - енергийно-ефективно състояние на сградите, промишлеността и транспорта; използване на ВЕИ; основните участници в процеса на устойчивото развитие на общината; основни бариери пред бъдещето развитие; вече предприети или планирани действия;

- разработване на Общинска стратегия за устойчиво развитие;

- разработване на Общински планове за действие;

- обмяна на опит на европейско равнище чрез организиране на семинари и срещи между общините;

- изпълнение на Общинския план за действие - информационни материали; страница в Интернет; семинари; обучения; проучвания; изготвяне на наръчници.

Проектът е с продължителност 26 месеца и се очаква да започне в началото на 2007 г.

Устойчиво използване на енергията в градовете

Калинка Накова

Основната цел на проекта RUSE², чието изпълнение започна през април 2004 г., е да се подобри използването на Структурните фондове (СФ), както и на другите финансови ресурси в новоприетите страни и кандидатите за членство в ЕС, чрез насочването им към проекти за устойчиво използване на енергията в общините. За постигането на тази цел е особено важно да се повишат знанията, уменията и информираността на общинските администрации, както и на сдруженията и мрежите на общини в тези страни.

За изпълнението на проекта е сформирано партньорство между 20 организации от Европейския съюз, страни кандидатки и трети страни. Водещата организация в създа-

деното партньорство е Енержи-Сите - мрежа от европейски общини, работеща активно в сферата на устойчивото използване на енергията и с богат опит в управлението на големи европейски проекти. Четири са основните партньори - област Южна Бохемия в Чехия, Словашката енергийна агенция, Полската мрежа Енержи-Сите и Литовския енергиен институт. Другите участници са 10 европейски общини, енергийни агенции, както и три общински мрежи - ЕкоЕнергия от България, от Румъния и от Сърбия. Проектът се изпълнява с финансовата подкрепа на Програмата на ЕС Интеррег ЗС за трансрегионално и транснационално сътрудничество и ще приключи в края на 2007 г.

Основните дейности по проекта са свързани с обмен на опит и знания за същността на СФ и типовете проекти, които финансират; подготовка и разпространение на добри практики за използване на СФ за проекти за устойчиво използване на енергията, предоставяне на информация на общини и други организации. Освен традиционните форми на разпространение на информация - брошури, страница в Интернет, електронен бюлетин и тематични семинари, проектът дава възможност за практически обмен на опит и създаване на реални предпоставки и условия в общините от новите членове и от кандидатите за членство в ЕС да използват ефективно предоставените им финансови ресурси от СФ за своето устойчиво развитие. Това ще се осъществи чрез подготвяните "Учебни пътувания" и "Практически посещения" в европейски общини с положителен опит в тази сфера. Ще бъде разработена богата база данни с добри практики, както от европейски общини, така и от новоприетите страни и страните кандидатки и ще бъдат организирани "Консултантски центрове" за оказване на помощ на общините по въпросите, свързани с усвояването на СФ.

За да може ЕкоЕнергия да участва като основен партньор във всички дейности по проекта и общините членки да се включат в практическия обмен на опит, е необходимо допълнително финансиране. ЕнЕфект, като секретариат на ЕкоЕнергия, подготви искане за финансиране и проектът бе включен в списъка на приоритетните проекти по Програма ФАР - Финансов меморандум 2004, част III. През юли 2005 ЕкоЕнергия кандидатства пред програма ФАР за получаване на финансиране по проект БГ 2004/016-919-07 "Подкрепа за осигуряване на участието на Република България в Програма Интерес IIIВ и Интерес IIIC". Кандидатурата бе одобрена от българската страна и в момента се чака резултат от Европейската комисия.

Повече информация за проекта можете да намерите в интернет на адрес:

www.ruse-europe.org

¹ КОМПЛАН (COMPLAN - *Actions and strategies for sustainable growth through community networking and innovative thinking*)

² RUSE (RUSE - *Redirecting Urban areas development towards Sustainable Energy*)

Нови проучвания на ААМР с участието на ЕнЕфект

Проучване на опита от въвеждането на топлинното счетоводство в България

Петър Тодоров

С финансовата помощ на Американската агенция за международно развитие (ААМР) в края на 2005 г. ЕнЕфект се включи в изпълнението на проекта "Подкрепа за развитието на енергийния пазар в Югоизточна Европа". Този проект е част от цялостната дейност на ААМР в подкрепа на Пакта за стабилност за Югоизточна Европа и по-специално на страните от региона в усилията им за реструктуриране на енергийните им сектори и създаване на интегриран енергиен пазар в Европа.

Проектът включва няколко основни компонента:

1. Планиране на енергийните потребности в региона.
2. Финансиране на проекти за енергийна ефективност.
3. Хармонизиране на тарифите в региона.
4. Достъпност на комуналните услуги и мрежа за социална защита.
5. Реформата в отоплителния сектор и потенциал за по-широко използване на природен газ.

В рамките на четвъртия компонент на проекта ЕнЕфект съвместно с американската консултантска фирма "Интернешънъл Рисорсис Груп" (IRG) започна проучване на резултатите и опита на България от изпълнението на програмата и дейностите за въвеждане на системата за дялово разпределение на топлинната енергия (т. нар. топлинно счетоводство) и свързаното с него инсталиране на индивидуални уреди за отчитане, управление и разпределение на топлинната енергия при крайните битови абонати на топлофикационните дружества. Работата се осъществява в тясно сътрудничество с Министерството на икономиката и енергетиката, "Топлофикация София" АД, "Топлофикация Пловдив" ЕАД и "Топлофикация Перник" ЕАД.

По-важните елементи на проучването включват: основните причини и обосновка за въвеждането на системата; нормативната рамка; участниците - държавни институции, фирми за дялово разпределение, топло-

фикационни дружества, крайни потребители, неправителствени организации и др. - тяхната роля, отговорности, права, задължения и взаимоотношения; необходимото техническо оборудване; финансовата рамка на програмата; въздействието на програмата върху домакинствата с ниски доходи.

Като част от цялостната работа по проекта се предвиждат дейности, тясно свързани с трите топлофикационни дружества, резултатите от които могат да послужат като изводи и препоръки за действието на програмата на национално равнище, а именно:

- провеждане на специализирано социологическо проучване на удовлетвореността на клиентите на топлофикациите в София, Пловдив и Перник от въвеждането на системата за дялово разпределение на топлинната енергия (топлинното счетоводство);

- аналитичен анализ и изследване на консумацията на топлинна енергия от битовите абонати на трите топлофикационни дружества преди и след въвеждането на системата, в т.ч. анализ на консумацията на топлинна енергия на равнище абонатни станции в жилищните сгради, цената на енергията, доходите на домакинствата, промяната в броя на крайните потребители (цял или частично или напълно изключените абонати), броя на социално слабите домакинства, които получават целеви помощи за отопление и т.н.

Резултатите от изпълнението на проекта ще послужат като ценна информация за осъществяването на подобни дейности в останалите страни от региона.

Отоплението в градовете в Югоизточна Европа: опитът на прехода и бъдещи насоки на развитие

Камен Симеонов

В края на 2005 г. ЕнЕфект започна работа по проучване на отоплението в градските райони на България, Македония и Хърватия, като част от по-широкообхватно проучване

на Американската агенция за международно развитие на същата тема за Югоизточна Европа и някои страни от ОНД. Основната цел е да се посочат и анализират развитието и проблемите на сектор отопление в

градските райони в две основни направления: институционална рамка и социално-икономически аспекти. Целта на отделните изследвания и анализи е да се представи интегриран сравнителен анализ на проблемите, които съществуват в отоплението в градските райони на трите страни, в т.ч. кои политически реформи, секторни реструктурирания и участия на донори са били най-ефективни и какво би могло да се препоръча за бъдещо финансиране от страна на международните финансови институции, като специално внимание се отделя на топлофикационния сектор.

Анализите по проблемите на отоплението в градските райони са групирани в четири основни области:

Реструктуриране на топлоснабдителния сектор в градовете - политическа рамка

Изследват се дяловете на различните алтернативи за отопление в трите страни с описание на топлофикационния сектор, като една от разпространените алтернативи на отопление в градските райони. Анализират се настъпилите промени в политическа рамка на топлофикационните предприятия и най-вече въпросите за собствеността и процеса на приватизация и отражението им върху финансовата ефективност и качеството на топлоснабдителните системи, регулационната рамка по отношение на тарифи и ценообразуване, тенденциите в националните и местните цени на централизираното топлоснабдяване, субсидиите за гоставчиците, енергийните помощи за различните групи консуматори и отражението им върху националния и местните бюджети.

Технически капацитет на централизираното топлоснабдяване и потребление

Предвижда се изследване на проблемите по отношение на техническото и физическото състояние на инфраструктурата на топлопреносните мрежи и мерките за подобряването им посредством различни програми и инвестиции през годините на прехода, анализ на техническите и търговските загуби и общата ефективност на топлопроизводство и топлоснабдяване, както при централизираното топлоснабдяване, така и при други начини за отопление като локални котелни, комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, индивидуални отоплителни системи, електрическо отопление и др.

Инвестиции за подобрения в централизираното топлоснабдяване

В проучването се анализира до каква степен подобренията на енергийната ефективност са включени като част от една обща инвестиционна програма за централизирано топлоснабдяване от донори и други инвеститори, а също така обхватът на инвестициите и участието на частния сектор.

Изследват се финансовата устойчивост на

централизираните топлоснабдителни системи и конкурентността на централизираното топлоснабдяване спрямо другите начини на отопление. Ще се проучи наличието на финансови източници за инвестиране в подобряване на ефективността и екологичното състояние на отоплителните системи, както и възможността топлоснабдителните предприятия да финансират инвестиции.

Трансформация на пазара, енергийна ефективност при крайните потребители на централизирано топлоснабдяване и тяхната роля

Специално внимание се отделя на опита на инвеститорите, жилищните асоциации, компаниите за енергийни услуги, местните власти в разрешаването на проблемите на крайното потребление, в т.ч. неефективност на потреблението, липса на мерене и термостатичен контрол, липса на съзнание и/или инициативи за енергийна ефективност, некомфортни сгради, липса на достъпни продукти и услуги за енергийна ефективност, липса на организация при потребителите на централизирано топлоснабдяване.

Проучването предвижда да се анализира формирането на жилищните асоциации като средство за решаване на някои проблеми на топлоснабдителния сектор, както и ролята на тези асоциации, частните фирми за управление на жилищната собственост и фирмите за енергийни услуги в областта на отоплението. Ще се изследват наличните политики и програми за повишаване на енергийната ефективност при крайните потребители, както и техните предпочитания по отношение на наличните алтернативи за отопление и свободата на избора при съществуващата инфраструктура. Ще се проследи отражението на централизираното топлоснабдяване и другите начини за отопление върху общинските и сградните бюджети и ролята на общините за въздействие върху топлоснабдяването и крайното потребление и осигуряването на комуналните услуги.

Въз основа на резултатите от проучванията в различните страни ААМР ще направи своите изводи и препоръки за бъдещото развитие на отоплението в градските райони в Югоизточна Европа и ОНД, в т.ч. необходимост от институционално развитие във връзка със собствеността и управлението, образуване на тарифи, премахване на субсидии и регулиране, измерване, фактуриране и събираемост на сметки, както и финансови изисквания за рехабилитация и модернизация на топлопреносните мрежи и крайните потребители. Ще се обобщат практиката по отношение на дейностите, свързани с децентрализацията на дружествата, местните инвестиции в енергийната ефективност и отражението им върху общинските бюджети и подобряването на общинските услуги.

След рекапитулация на вариантите на сегашните и бъдещите нужди на отоплението

в регионите ще се представи становище в каква степен сектор отопление в градските райони трябва да бъде приоритет за бъдещи инвестиции както от страна на международни донори, така и от други инвеститори.

Достъпът до комунални услуги в градския жилищен фонд

Павел Манчев

Решения за ефективно използване на енергийните и водните ресурси в Европа и Евразия

Достъпът на населението до отопление и използване на електричество, вода и газ в бита е един от показателите за степента на развитие на всяка страна. Този достъп зависи не само от възможностите на хората да плащат за такива услуги, но и от предлагането им в населените места. Това в значителна степен засяга дейността на общините, една от функциите на които е да създават предпоставки за осигуряването на тези услуги на достъпни цени. Особено остър е проблемът в повечето страни в преход, в чиито икономики настъпиха големи промени - от смяната на собствеността до постепенното преминаване към пазарно ценообразуване във всички сфери, в т.ч. услугите.

Как реформите влияят върху достъпа до комунални услуги и дали енергийната ефективност е подходяща политика за намаляване на тежестта на прехода върху домакинствата е предмет на проучване на Американската агенция за международно развитие (ААМР), което се провежда от Алианса за икономия на енергията (САЩ) в някои страни от Югоизточна Европа и ОНД. ЕнЕфект работи по това проучване за България, Македония и Хърватия. В рамките на проучването се събира и анализира разнообразна информация, свързана с:

- въздействието на реформите в тарифите, в т.ч. нарастването на цените, върху бюджетите на домакинствата и върху онази част от националния и общинските бюджети, необходима за подпомагане на социално

слабите. Ще се установи кои тарифи са икономически стабилни в отделните страни, т.е. не се нуждаят от субсидиране.

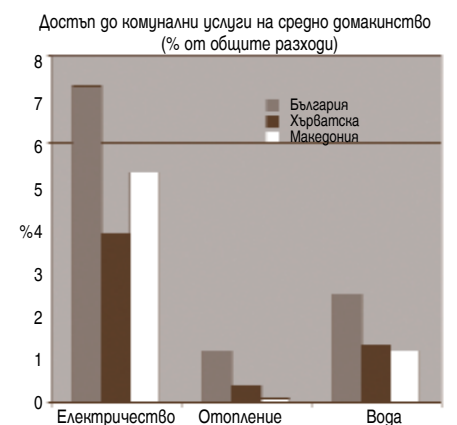
- съотношението между икономите, постигнати чрез програми за енергийна и водна ефективност, и разходите на домакинствата и общините, свързани с такива програми. Целта е да се определи нетната финансова печалба или загуба за домакинствата, включени в програмите;

- ползата от инвестиции в енергийна ефективност, съпоставена с алтернативни политически мерки (например традиционни схеми за субсидиране), с които се подпомагат домакинствата, и преди всичко най-силно засегнати от промените в тарифите;

- политики и действия на правителствата, свързани с успешни програми за енергийна ефективност, с инвестиции в енергийната ефективност, както и с подобряване на събираемостта на сметките, като се проучи и законодателството в тази област.

Целта на проучването е въз основа на анализа на събраните данни за отделните страни, да се потърси възможност за определяне и изчисляване на индикатори за достъпност до комуналните услуги.

В рамките на проучването се предвижда да състави богата библиография от информационни източници по разглежданите проблеми. В областта на комуналните услуги ще се анализират съществуващи и ще се подпомогне разработването на нови добри практики в страните от региона за общински политики и мерки, инициативи на топлофикационни, електроснабдителни, газови и ВуК дружества (публични или частни), финансови и инвестиционни схеми, публично-частно партньорство, политики и програми за насърчаване на енергийната ефективност, ролята на институциите и мрежите за достъпа до комуналните услуги. Общините от ЕкоЕнергия могат да представят свои проекти, на основата на които да се разработят добри практики.

Диаграмата представя един от резултатите на проучването - сравнителен анализ на разходите на домакинствата в България, Македония и Хърватия за електричество, отопление и вода като процент от общите им разходи. 📊

Европейски инициативи за предотвратяване на нежелани промени в климата на планетата

Ще въведем ли Европейската схема за търговия с емисии у нас?

Биляна Чобанова

През последните две години ЕНЕфект съвместно с датската консултантска фирма НИРАС работи по няколко проекта, свързани с гъвкавите механизми на Протокола от Киото и въвеждането на Европейската схема за търговия с емисии на парникови газове в България.

Първият проект "Изграждане на капацитет за дейности по механизма Съвместно изпълнение", финансиран от Датската агенция по околна среда, бе изпълнен в периода 2004 - 2005 г. Партньори по проекта бяха от датска страна НИРАС, а от българска - ЕНЕфект и Институтът по енергетика. Основните дейности по проекта бяха разделени на три компонента:

1. Разработване на Процедура за одобрение на проекти Съвместно изпълнение и критерии за тяхната оценка от членовете на Управляващия комитет по СИ. Дейността по този компонент бе насочена основно към експертите от звеното Съвместно изпълнение в Министерството на околната среда и водите. Очаква се процедурата да стане официалния правителствен документ, по който ще се одобряват бъдещите проекти СИ. Успоредно с това бе разработена кратка информационна брошура за инициатори (инвеститори) на проекти, която да ги информира за стъпките, през които минава процесът на разработване и одобряване на един проект СИ, и необходимите документи.

2. Анализ на съществуващата в страната правна рамка в областта на изменението на климата, както и на тази, отнасяща се до конкретни проекти СИ в различни области. Окончателният доклад прави задълбочен преглед на международното, европейското и българското законодателство по въпросите на изменението на климата и в частност механизмите Съвместно изпълнение и Търговия с емисии, както и препоръки към българското законодателство, свързани с изпълнението на поетите ангажменти по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, Протокола от Киото и Схемата за търговия с емисии на ЕС. За улеснение на бъдещите инвеститори докладът представя правна рамка за проекти СИ в три области - гепа за отпадъци, биомаса, когенерация. Подробно са проследени инвестиционните стъпки, през които преминава изпълнението на отделните типови проекти, както и по-важните нормативни и документални изисквания при всяка от стъпките.

3. Преглед на съществуващата процедура за извършване на годишни инвентаризации на парникови газове, както и на основните проблеми, срещани при изготвянето ѝ. Важен резултат е разработването на методика за изготвяне на краткосрочна прогноза за емисиите на парникови газове в страната и положеното начало за разработване на базови емисионни фактори за електричество.

Вторият проект, чието изпълнение започна в средата на 2005 г., е насочен към подготовката на страната за участие в стартиралата в началото на годината европейска схема за търговия с емисии. Схемата за търговия с емисии е основният инструмент на ЕС за изпълнение на задълженията на Общността по Протокола от Киото. Директива 2003/87/ЕС въвежда Европейска схема за търговия с квоти на емисии от парникови газове в рамките на Общността. От 1 януари 2005 г. инсталациите в страните членки, попадащи в обхвата на Директивата, ограничават своите емисии на въглероден диоксид (CO₂) до определени равнища за двата периода 2005-2008 и 2008-2012 г. В България прилагането на Директивата започва с присъединяването на страната към Европейския съюз. Търговията с емисии дава възможност за гъвкавост на компаниите собственици на инсталации да постигнат целите за намаление на емисиите на парникови газове съгласно собствените си стратегии за развитие по най-ефективен начин.

Проектът е разделен на две части - разработване на необходимата нормативна рамка за започване на работата по схемата за търговия с емисии и изграждане на регистъра на емисиите на парникови газове, чрез който ще се осъществява търговията.

През септември 2005 г. Народното събрание прие изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда, с които се полагат основите на въвеждането на Схемата за търговия с емисии на ЕС в България. В новите членове на закона се определя създаването на схема за търговия с емисии на парникови газове в България, очертават се отговорностите за изготвяне на План за разпределение на квотите и се посочва процедурата по издаване на разрешителни. В съответствие със закона трябва да се разработят наредби за издаване на разрешителни и извършване на мониторинг, за докладване и верификация и за Национален регистър за отчитане на емисиите на парникови газове.

В момента се разработва наредбата, която да очертае правната рамка на изискванията за издаване на разрешителни и извършване на мониторинга. Освен това, наредбата включва:

- задължението да се кандидатства за разрешително за емисии на парникови газове и съответните изисквания, включително информация за инсталацията и нейните дейности, използвани суровини и допълнителни материали, съществуващи и планира-

ни източници на емисии на парникови газове в инсталацията;

- транспониране на изискванията за мониторинг, заложи в Решението на ЕС;

- отговорности на операторите и правителството по отношение на мониторинга.

Мониторингът е много важен за прилагането на търговията с емисии с цел да се гарантират равни условия на операторите. Той съдържа технически изисквания за мерките, които трябва да бъдат приложени, и максималната точност, която трябва да бъде постигната, както и организационни аспекти - като отговорности, гарантиране на качеството и др.

Втората част от проекта е свързана със създаването на необходимите условия и въвеждането в действие на регистъра на емисиите на парникови газове. Направен бе задълбочен анализ на изискванията, които има европейското законодателство към Администратора на регистъра - организацията, която ще е отговорна за ежедневното опериране със системата и за отчитане на издаването, притежаването, предаването, прехвърлянето и отмяната на квоти за емисии на парникови газове. Въз основа на този анализ и на оценката на съществуващите институции в България, които извършват дейности, свързани с изменението на климата, бе направено предложение до Министерството на околната среда и водите за институционалното изграждане на Националния регистър и необходимите промени в структурите на институциите, които трябва да се осъществят за ефективното функциониране на системата. В рамките на проекта се предвижда обучение на експертите, които да работят с регистъра, както и изготвянето на подробна инструкция за работа със софтуера.

Предвижда се създаването на регистър за европейската схема за търговия с емисии да се доразвие и да се използва за докладването на изпълнението на задълженията на страната по Протокола от Киото и Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата през първия период на задължения 2008-2012 г.

Частните инвестиции в подкрепа на екологичната енергия

Петър Тодоров

По програмата на ЕК "Интелигентна енергия за Европа" през февруари 2005 г. започна изпълнението на проекта ПРАЙМ (PRIME - Private Investments Move Escorower). Партньори по проекта са Центърът за енергийна ефективност ЕнЕфект (България), Институтът по климат, околна среда и енергия от град Вупертал (Германия), Министерството на градоустройството на Германия, провинция Болоня (Италия), община Марибор (Словения), община Грац (Австрия), както и други участници от Гърция, Ирландия, Италия, Австрия и Белгия. Изпълнението на проекта се ръководи от Клајмит Алайънс, Германия, и ще продължи две години и половина.

Цел на проекта

Основната цел на проекта е да се насърчи личната ангажираност на гражданите и да се привлече местният частен капитал за финансиране на мерки за енергийна ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). Целевите обекти са публични сгради като училища, болници, детски градини и др. Основна форма на сътрудничество за постигането на тази цел е публично-частното партньорство, а главен финансов инструмент се предвижда да бъдат Договорите с гарантиран резултат.

Очаквани резултати

Потенциалът за осъществяването на проекти ПРАЙМ в европейските страни е значителен. В някои от тях подобни схеми не са познати, докато опитът на други в тази насока е значителен. В някои от страните се наблюдава липса на доверие в публичния сектор, което възпрепятства колективните форми на сътрудничество и финансови схеми. Доста често основна пречка пред осъществяването на проекти за енергийна ефективност и ВЕИ в публичния сектор е недостигът на финансов ресурс в общините. От друга страна съществува потенциал за мобилизирането на местния частен капитал. Договорите с гарантиран резултат представляват подходящ финансов инструмент за привличането на капитала на гражданите и местните компании.

Проектът ще създаде основата и ще допринесе за иницизирането и изпълнението на проекти ПРАЙМ, чрез които посредством мобилизирането на местния частен капитал ползвателите на обектите директно ще се включат в осъществяването на проектите и в усилията за опазване на климата.

Благодарение на големия брой участници проектът ще спомогне за широкото разпространение сред европейските страни на опита и резултатите в тази насока.

Всички партньори ще работят за създаването на предпоставки за иницизирането и разработването на проекти ПРАЙМ, като по-напредналите участници от отделни общини ще започнат изпълнението на конкретни проекти още в рамките на общия проект.

Основни характеристики на проектите ПРАЙМ:

- Подход на лична ангажираност
- Участие на местни граждани във финансирането на проекта
- Местен проект (община, регион)
- Публични сгради
- Проект за енергийна ефективност или ВЕИ

- Реализация по Договор с гарантиран резултат

Деятелностите по проекта включват:

1. Обзор на съществуващи проекти ПРАЙМ в страните от ЕС-25. Събиране и обобщаване на информацията за съществуваща практика, подходи и проекти за енергийна ефективност и ВЕИ в публични сгради с участието и мобилизирането на капитала на местните граждани и представяне под формата на кратки описания на проектите.

2. Инвентаризация и анализ в общини и региони от страните участнички в проекта на потенциала за изпълнението на проекти за енергийна ефективност и ВЕИ, нормативната база в тази насока, състоянието на сградния сектор, развитието на публично-частното партньорство, приложението на различни финансови модели и схеми, включващи участието на частния капитал, в т.ч. договори с гарантиран резултат.

3. Създаване на подходящ практически инструментариум за разработването и изпълнението на такива проекти:

- Средства за предварителна оценка на потенциала за осъществяването на проектите, в т.ч. електронни таблици за общи и бързи енергийни изчисления и икономическа обосновка и рентабилност на проекта като средство за предварителна селекция на сградните обекти.

- Разработване на модели на договори с гарантиран резултат, пригодени към условията в отделните страни.

- Инструментариум от средства за повишаване на информираността, привличане на участници и разпространение на резултатите.

- Тестване на разработения инструментариум в конкретни общински обекти.

4. Разпространение на информация, определяне и привличане на участници и започване на изпълнението на конкретни проекти ПРАЙМ в пилотни общини от страните участнички в проекта.

Целеви групи и основни участници в проекта

- Общините като собственици на публичните сгради

- ЕСКО-компании, консултанти и експерти като професионалисти в разработването и изпълнението на проекти ПРАЙМ и участници в развитието на пазара

- Местни жители и групи потенциални местни и регионални инвеститори

- Енергийни агенции, неправителствени и други организации като основни популяризатори и разпространители на информация.

Община Попово усилено работи за подобряване на енергийната ефективност

Началото на дейностите по подобряване на енергийната ефек-

тивност на територията на община Попово бе поставено през 2003 г., когато общината поиска банков заем за реконструкция на уличното осветление в града. Проектът предвиждаше монтиране на енергоспестяващи лампи и доведе до годишна икономия на електрическа енергия в размер на 48 хил. лв. През 2004 г. бе осигурен банков кредит за енергийно ефективна реконструкция на уличното осветление в останалите населени места на общината. Изпълнението на проекта приключи в началото на 2005 г., като очакваната годишна икономия от осъществяването на двата проекта възлиза на около 120 хил. лв.

След създаването на "Газоснабдяване - Попово" ООД, съвместно с дружество на "Овергаз" и община Попово, започна масово преоборудване на котелните инсталации от течно гориво за работа на природен газ. Първоначално бяха включени общински обекти като двете общински сгради, училищата, детските градини и др. Впоследствие започна масова газификация на по-големите индустриални обекти, а също средни и малки фирми, които дотогава използваха течни горива като основен енергоносител.

Със заповед на кмета през юни 2004 г. бе сформирана Общинска комисия по енергийна ефективност, в която участват водещи енергийни специалисти от Попово. До момента комисията е провела три заседания за приемане на Общинската програма за енергийна ефективност, за нейното актуализиране и отчитане на текущото ѝ изпълнение.

През юли 2004 г. Общинският съвет прие Програмата за енергийна ефективност на община Попово. Приоритетните направления в нея са промишлеността, битата и услугите, сградният фонд, централизираното топлоснабдяване, транспортът и селското стопанство. По-важните мерки, които програмата предвижда да се осъществят в тези направления, са: преоборудване за работа с природен газ на термичните производствени съоръжения, работещи с електрическа енергия и течни горива, и монтиране на когенератори за по-големите потребители; реструктуриране на потреблението в полза на нощната енергия и увеличаване на дела на битовата газификация; саниране на жилища и обществени сгради с неизтекъл амортизационен период, инсталиране на слънчеви колектори и термомомпи; оползотворяване на растителните и животинските отпадъци от селското стопанство за производството на екоенергия.

На територията на общината вече е осъществен проект за оползотворяване на обелките от слънчогледовото семе във фирма "Роса" и има сериозна заявка за оказване на помощ на селскостопанската фирма ЕЗОКС за разработването на по-мощен проект за Славяновския район.

Особено внимание в програмата се отделя на подобряването на енергийната ефективност не само на сгради, които са общинска собственост, но и на фирми, осъществяващи дейност на територията на общината, като "Родина Холдинг", "Роса", "Чугунена арматура" АД, "Тандем", "Кристера", "Агротехремонт", МБАЛ ЕООД и др.

Общоприложимите мерки, които комисията препоръчва на фирмите, са смяна на енергосъносителите, подобряване на параметрите на ползваните осветителни тела, монтиране на системи за автоматично включване и изключване. За термични консуматори с по-голяма мощност се препоръчва инвестиране в съвременни, в т.ч. микропроцесорни, програмируеми терморегулиращи устройства с цел оптимизиране на термичните режими. Общинската програма завършва с пакет от следните технически решения за постигане на енергийна ефективност:

- монтиране на енергоспестяващи лампи за улично и районно осветление;
- оборудване на обществени сгради с датчици за включване на осветлението при наличие на подвижен обект;
- инсталиране на слънчеви колектори за битова топла вода за замяна на електрически, нафтови и газови бойлери;
- монтиране на ко- и три-генератори при техническа и икономическа целесъобразност в газифицирани обекти;
- извършване на предпроектни проучвания за използване на възобновяеми енергийни източници;
- предварителни разработки и обследвания за саниране на жилищни и обществени сгради с използване на съвременни топлоизолационни материали;
- въвеждане на програмируеми контролери за управление на процесите на термична обработка, сушене и вентилиране;
- проучване на възможностите за прилагане на термомомпи в някои промишлени и обществени обекти;
- предоставяне на потребителите на електрическа енергия, в т.ч. битовите, унифициран сигнал за включване на нощната енергия.

През изтеклия едногодишен период от сформирването на Общинската комисия за енергийна ефективност с решения на Общинския съвет

- общината стана пълноправен член на Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия и асоцииран член на сдружение КОГЕН-БЪЛГАРИЯ.

- участва като учредител в сдружението с нестопанска цел "Агенция за енергиен мениджмънт - град Попово". Сдружението е създадено на основата на спечелен проект пред Европейската комисия, по който в община Попово ще постъпят средства в размер на 168 хил. евро. Подобни агенции бяха създадени и в общини от Европейския съюз - община Подкарпачие, Полша, град Лапуа, Финландия, и община Лакоруня, Испания. Агенциите ще си съдействат за провеждането на общинската енергийна политика.

Основна пречка, която пречатства ускореното осъществяване на мероприятията, набелязани в Общинската програма за енергийна ефективност, са трудностите по осигуряване на необходимото финансиране. Това се отнася както за предпроектните проучвания, така и за енергийните обследвания и най-вече за осигуряването на средства за изпълнението на самите мероприятия. Надеждите ни са в очакваната помощ от Областната комисия по енергийна ефективност и националните фондове, финансиращи такива дейности, и преди всичко Фонда за енергийна ефективност.

Тодор Ненов

Успешно завърши реконструкцията на уличното осветление в Добрич

През изминалата година общината работи усилено в областта на енергийната ефективност, в частност уличното осветление в съответствие с чл. 92, ал.1 от ЗУТ и чл. 6, ал.3 от ЗЕ. Успешно завърши третият етап на проекта "Енергоефективна реконструкция на системата за улично осветление на град Добрич", с който се постига 90-95 % осветеност на уличната мрежа на града. При поетапно изпълнение на проекта, обхващащ реконструкция на съществуващата стълбова и електрическа мрежа за улично осветление, през 2003, 2004 и 2005 г. всички осветителни тела са подменени с енергоефективни. Възстановихме прекъснатите кабелни захранвания, и подменихме всички алуминиеви разклонителни кутии с нови бакелитови РК2. Част от стълбовете парков тип са рехабилитирани, във всички касети за улично осветление са монтирани двойнотарифни електромери и електронни часовници за управление на системата. Преминихме от режим на работа "целонощно осветление" към режим "целонощно - полунощно осветление".

С изпълнението на мерките за енергийна ефективност на уличното осветление се постигат следните цели:

- подобряване на качеството на уличното осветление в съответствие с БДС 5504-82 Осветление на улици и площади и с европейските норми;

- намаляване на преките разходи за улично осветление чрез намалена инсталираната мощност;

- намаляване на емисиите на парниковите газове в резултат от намалената консумация на енергия;

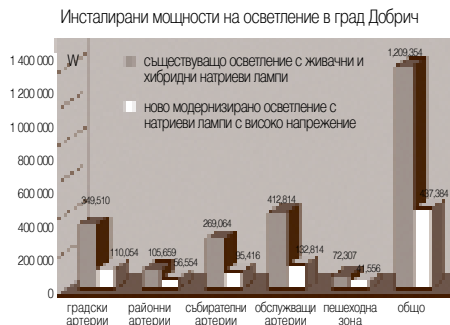
- осигуряване на възвръщаемостта на zaangażираните капиталовложения за осъществяването на проекта;

- обезпечаване на безопасно движение на превозните средства;

- повишаване на сигурността на движение на пешеходците нощно време;

- създаване на комфортна и естетична нощна атмосфера в града.

В резултат от направената проектна светлотехническа категоризация на уличната мрежа на град Добрич се намалиха броят и мощността на осветителните тела, тъй като съществуващата мрежа ненужно бе преоразмерена с енергоемки осветители. Постигната е конкретна цел на проекта - намаляване на общата инсталирана мощност на цялата система на 438 kW, т.е. с 771 kW по-малко от досегашната 1209 kW. Това е намаление на инсталираната мощност със 64%, или 2,8 пъти

Едновременно с реконструкцията на съществуващата мрежа са изпълнени още два проекта за изграждане на нови мрежи за улично осветление в райони, които досега не бяха осветени. Към настоящия момент в експлоатация са общо 5200 броя нови енергоефективни осветителни тела.

Елена Анастасова

Първи стъпки за енергийна ефективност в Павликени

През 2002 г. за първи път нашата община разработи проект за енергийноэффективно улично осветление в град Павликени, който бе осъществен успешно през периода 2003-2005 г. В момента извършваме енергийно обследване на МБАЛ-Павликени, а с газифицирането на града през 2005 г. горелките на всички котли за отопление в общинските обекти бяха пригодени за работа на газ.

Кирил Кирилов

САЩ залагат на съвременни технологии и възобновяеми енергийни източници

В края на януари в своето годишно обръщение към нацията "За състоянието на съюза" президентът Джордж Буш представи новата енергийна инициатива на САЩ, която цели да намали зависимостта на страната от вносни енергийни ресурси, като същевременно запази високата ѝ икономическа конкурентност. За да преодолеят тази зависимост, САЩ трябва да загърбят икономиката, основана на използването на петрола от Близкия изток, и да намалят вноса му със 75% до 2025 г. Необходимо е да се мобилизират всички усилия и ресурси за ускоряване на изследванията и разработването на съвременни енергоспестяващи и екологични технологии, а също повсеместното използване на възобновяеми енергийни източници като алтернатива на вносните.

Тези и други приоритети бяха заложени още миналата година в приетия през юли Закон за енергийната политика на САЩ, ориентирана предимно към използването на националните ресурси като въглища, ядрена енергия, нефт и природен газ. Законът включва редица правителствени мерки, инициативи и програми за насърчаване на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници, модернизирани на технологиите за производство на енергия от въглища, нефт и газ, възграждане на ядрена енергетика с висока степен на безопасност на ядрените мощности, нови алтернативни горива в транспорта и др.

В областта на енергийната ефективност и използването на ВЕИ новият закон набелязва конкретни действия и количествени цели, за които се предоставя необходимото финансиране. Предвижда се консумацията на енергия във федералните сгради да се намали с 20% до 2015 г., като особено внимание се обръща на обществените сгради, в т.ч. училища и болници. По Програмата за подпомагане на социално слаби домакинства през периода 2005-2007 г. се отпускат по 3.4 млрд. долара годишно за финансиране на енергийнонефективни подобрения в жилищния сектор. Чрез укрепване на партньорството между правителството и бизнеса се предвижда разширяване на обхвата на Програмата Енергийна звезда за пропагандиране на енергийнонефективни продукти. За редица потребителски стоки, които консумират големи количества енергия, ще се установят нови стандарти за енергийна ефективност. Програмата за насърчаване на енергията от ВЕИ предоставя съществени стимули за производителите, като освен източници като слънце, вятър, геотермални извори и биомаса, тя ще включва и сметищния газ. Най-големият дял в производството на енергия от ВЕИ заема хидроенергетиката, която осигурява 10% от електроенергията на страната. За модернизация и повишаване на ефективността на съществуващите хидроенергийни съоръжения се отпускат 100 млн. долара. Федералното правителство поема ангажимента да повиши дела на използваната от него енергия от ВЕИ на 7.5% и повече до 2013 г.

В пълно съответствие със Закона за енергийната политика от 2005 г. е замислена и новата енергийна инициатива на САЩ, която

то включва две жизнено важни сфери: енергията в битата и бизнеса и енергията в транспорта. Тази инициатива предвижда усилена диверсификация на енергийните ресурси, използвани в домакинствата и бизнеса, като за целта се ускоряват максимално научните изследвания в областта на чистите въглищни технологии, безопасната ядрена енергетика и възобновяемите енергийни източници, по-специално енергията от слънцето и вятъра. Администрацията на Буш твърдо поема ангажимента да осигури необходимото финансиране за тези изследвания и технологични разработки, които са решаващият фактор за успеха на новата енергийна инициатива.

Въглищата осигуряват повече от половината от електрическата енергия, необходима на страната, а наличните залежи са напълно достатъчни за 200 години напред. Като част от националната енергийна политика, президентът се ангажира да осигури 2 млрд. долара през следващите 10 години, за да се ускори изследванията и разработването на нови чисти въглищни технологии, които да отговарят на екологичните изисквания при минимални производствени разходи. Чрез пълноценно партньорство между правителството и частния сектор ще се изградят топлоелектроцентрали, които не отделят въглеродни емисии в атмосферата, а ги улавят и складират в подземни геоложки кухини.

По отношение на ВЕИ инициативата предвижда 78% увеличение на финансирането за изследвания и разработване на нови технологии за оползотворяване на слънчевата енергия, в т.ч. фотоволтаични клетки, 65% увеличение на средствата за производството на етанол от биомаса и 22% увеличение - за ускоряване на усилията за разработване на водородни горивни клетки, в т.ч. водородно гориво за транспорта. Напълно осъществява изглежда идеята фотоволтаичните клетки да се вграждат в строителните материали, така че в селските райони да се строят къщи с нулев разход на енергия, които практически произвеждат повече енергия отколкото консумират.

В бюджета за 2007 г. се предвиждат 44 млн. долара за изследвания в областта на вятърната енергия, което позволява да се подобри ефективността и да се намалят разходите чрез нови технологии за оползотворя-

ване на вятърната енергия и в райони с ниско скоростни ветрове.

Днес 97% от горивата в транспорта се произвеждат от петрол, който в голямата си част се внася от други страни. Новата енергийна инициатива предвижда смяната на горивната база, в т.ч. хибридно и електродвигане на превозните средства. Бензинът и дизеловото гориво трябва да се заменят с алтернативни възобновяеми горива като биоетанол, водородно гориво и др. За разработването на биогорива на основата на отпадъчна биомаса от селскостопанската продукция през 2007 г. се отпускат 150 млн. долара, което е с една трета повече от предходната година. Целта е в резултат на прогресивни технологични решения биоетанолът до 2012 г. да се превърне във високо конкурентно гориво и да замести до 30% от необходимите горива в транспорта, а към 2020 г. американците да могат да си купуват коли, задвижвани с водородно гориво.

Особено внимание се отделя на ускоряването на технологичните разработки на следващо поколение батерии за хибридно задвижване на колите. Сегашните хибридни коли използват само бензин за зареждане на батериите, докато новите ще се движат с електричество или бензин, а през нощта батериите могат да се зареждат от електрическата мрежа. По този начин придвижването в рамките на града няма да изисква използването на замърсяващи атмосферата горива.

Водородните горивни клетки могат да заменят както леки и товарни автомобили, така и жилищни и обществени сгради, без да се отделят емисии на парникови газове. Чрез финансирането на специална програма с участието на частния сектор бюджетът предоставя 289 млн. долара през 2007 г. за изследвания и технологични разработки в областта на водородното гориво. Програмата предвижда само за четири години цената му да се намали с 50% и колите, захранвани с водородно гориво, да станат масово достъпни. По пътищата на САЩ се движат около 250 млн. автомобили, като тази година се очаква към тях да се прибавят повече от 17 млн. нови коли. Приближително 15 години са необходими за цялостното преминаване на автомобилния транспорт към водородно гориво. Едно е сигурно, колкото по-скоро стане това, толкова по-добре за страната. 🌱

Новата европейска кампания Устойчива енергия за Европа

Устойчива енергия за Европа (2005-2008 г.) е четиригодишна кампания, която цели да разшири обществената информираност и да изиграе ролята на катализатор за популяризирането и използването на устойчиви енергийни технологии. Кампанията цели да доведе до реални промени в поведението на всички, които имат отношение към енергията, и да ги накара да работят за ефективно, чисто и устойчиво производство и потребление на енергия.

Кой е инициатор на кампанията?

Главната дирекция по енергия и транспорт на Европейската комисия е инициатор на кампанията в рамките на програмата "Интелигентна енергия за Европа", чиято основна цел е да подкрепя нетехнологични дейности в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници. Повече информация можете да намерите на адрес: http://europa.eu.int/comm/energy/intelligent/index_en.html

Какво е партньорство за устойчива енергия?

Партньорството за устойчива енергия е главният инструмент на кампанията Устойчива енергия за Европа, специално създаден, за да може активно да популяризира и да привлече широк кръг от програми и дейности, които са от съществено значение за енергията и околната среда в Европейския съюз. С включването на голям брой дейности в общи инициативи се цели постигането на по-голяма прозрачност и по-широко разпространение на ноу-хау за използването на устойчива енергия на европейско равнище. Да станеш партньор в кампанията означава доброволно да изразиш своята ангажираност към целите на кампанията и да станеш пропагандатор на използването на устойчива енергия. Партньорите могат да ползват редица услуги и инструменти, осигурени от Европейската комисия, и имат възможност да участват в схемите за сътрудничество между самите партньори.

Кои организации или проекти могат да станат партньори на Устойчива енергия?

По принцип всяка институция, фирма или организация както от публичния, така и от частния сектор, от страна член или кандидат-член на Европейския съюз, които планират да прилагат действия или програми, свързани с устойчивата енергия, могат да допринесат за разширяването на кампанията "Устойчива енергия за Европа" и са поканени да се присъединят като партньори. Организациите трябва да бъдат представени с конкретна програма или дейност, които имат осигурено финансиране към датата на подаване на заявката за участие. За да отговарят на условията, научноизследователските проекти трябва да се отнасят към точно определена конкретна програма или дейност.

Как една организация или проект могат да станат партньор на Устойчива енергия?

Организациите, които желаят да станат партньори, трябва да попълнят заявката за участие и да подпишат декларацията. Подробни указания, он-лайн заявка за участие и факсимиле на декларацията могат да се намерят на страницата на кампанията: <http://www.susteenergy.org>.

Какви са ползите за моята организация или за моите дейности от присъединяването към Партньорството за устойчива енергия?

Партньорите на Устойчива енергия имат достъп до разнообразни мрежови мощни инструменти и до дейности, свързани с пропагандиране и разпространяване на информация, които включват:

- получаване на признание за участие в Партньорството за устойчива енергия на Европейския съюз;
- достъп до промоционалните средства на кампанията;
- пропагандиране на вашия продукт или програма чрез различни средства за разпространение на информация, в т.ч. годишния каталог на кампанията, двуседмичния бюлетин и страницата в Интернет;
- възможност да споделяте най-добрите практики чрез мрежата на кампанията;
- участие в конкурса за годишната награда на кампанията за най-добри дейности и програми;
- активно участие в разпространението на информация, свързана с провеждането на събития на високо равнище, като годишната конференция и европейските дни или седмици за устойчива енергия.

Какво означава признание за Партньорство за устойчива енергия?

Дейностите или програмите, които са приети като Партньорство за устойчива енергия получават формално признание от Европейската комисия за обвързването им с кампанията и приноса им към нейните цели.

Какво е логото на кампанията за моята организация?

Логото може да се използва от вашия проект и представлява признание за успеха на организацията ви в осъществяването на проект за устойчива енергия. Логото е лицето и идентифицира кампанията. То е връзката между всички програми, участващи в кампанията, между дейностите и продуктите, и е символ на целите на кампанията за ефективно, чисто и устойчиво производство и потребление на енергия в Европа и извън нея.

Как моята организация може да използва логото?

Партньорите на Устойчива енергия имат изключителното право за използване на логото на кампанията при осъществяване на комуникационни дейности, свързани с тяхната утвърдена програма или дейност. Използването на логото е ограничено в рамките на програмата или дейностите, предвидени в декларацията за Партньорство за устойчива енергия.

Какво представлява наборът от инструменти?

Партньорите в Устойчива енергия получават набор от инструменти, който включва разнообразни пропагандни и информационни средства, в т.ч. логото на кампанията, презентация на кампанията и списък с полезни контакти.

Какво представлява каталогът на Партньорството за устойчива енергия?

Годишният каталог е публикация, която популяризира партньорството на всички равнища и се разпространява сред специално подбрани лица и организации от цяла Европа. Тази годишна публикация съдържа подробна информация за всички партньори за Устойчива енергия.

Какво съдържа интернет страницата на кампанията Партньорство за устойчива енергия?

Страницата популяризира дейностите и/или програмите на партньорите на голям брой заинтересувани страни с помощта на база данни, която редовно се актуализира. Всички партньори имат достъп до "раздела за участници", който им дава възможност лесно да актуализират резултатите от изпълнението на техните проекти с доклади за напредък. Този раздел им дава достъп до последната информация и връзки към програми и инструменти за финансиране.

Какво съдържа бюлетинът на европейската кампания Партньорство за устойчиво развитие?

Замислен като средство за комуникация между партньорите в Интернет, двуседмичният бюлетин представя избрана информация за резултатите от изпълнението на програми за устойчива енергия, както и за съответните новости на европейско равнище и най-новите тенденции в сектора.